

OKTOBER 2022

MAGMETAL

MAGAZINE VAN ABVV-METAAL

"Het is de rol van de vakbond om het nooit genoeg te vinden."

Twee voorzitters: arm in arm of neus tegen neus?

METALLO'S AAN
DE TOP

METAALBEDRIJF
ABC KIEST VOOR
DUURZAME INNOVATIE

WAT STAAT ER DIT
NAJAAR TE GEBEUREN?
INTERVIEW MET
THIERRY BODSON

In deze editie van MagMetal

Oog in oog, arm in arm of neus tegen neus?

Interview Conner Rousseau & Rohnny Champagne

04

"We zullen geen olie op het vuur gooien, maar we zullen onze eisen ook niet de kop indrukken."

Interview met Thierry Bodson

12

16

Koopkrachtcrisis brengt 20.000 man op de been

Actiedag 21 september

Metallo's aan de top!

In gesprek met Mathias en Raymond, kandidaat-voorzitters van ABVV-jongeren en ABVV-senioren

18

22

Metaalbedrijf ABC kiest voor duurzame innovatie en wint Gentse Klimaatprijs

"De transitie naar duurzaamheid is ingezet. Als bedrijf zijn wij daar klaar voor!"

"Een ontoereikend klimaatbeleid voeren is een daad van sociale onrechtvaardigheid."

Interview met minister van Klimaat, Zakia Khattabi

27

Veiligheid op de werkvloer

Controleren, reageren en opvolgen

34

"Als we niet samenwerken, krijgt de werkgever vrij spel."

Samenwerking tussen ABVV-Metaal en BTB bij Wallenius Wilhelmsen Logistics

37

40

De paraplu van de toekomst

Blog over solidariteit - Philippe Diepvents

43

De pensioenhervorming

Door de ogen van federaal secretaris van het ABVV Raf De Weerd

46

Hoe is het gesteld met de wereld en hoe maken we ze beter?

ABVV-Metaal sprak met Els Hertogen - directeur van 11.11.11

54

Mash-up is voltreffer!

Jongeren dag Metaal/Transport 2022

56

Dossier burn-out

Ontdek ook de burn-out-tool van ABVV-Metaal

Oog in oog, arm in arm of neus tegen neus?

INTERVIEW CONNER ROUSSEAU &
ROHNNY CHAMPAGNE

Conner Rousseau en Rohnny Champagne schelen ruim dertig jaar, maar delen meer dan je op het eerste gezicht zou vermoeden. Vlaanderens populairste politicus en de flamboyante vakbondsleider spreken de taal van hun achterban en blijven liefst zo ver mogelijk verwijderd van politiek (correct) gewauwel. Deze onwankelbare socialisten kwamen bovendien zo goed als gelijktijdig aan zet als voorzitters van hun organisaties. MagMetal bracht het jong geweld en de ervaren rot samen voor een dubbelinterview over Instagram, de hang naar grinta en de verkiezingen van 2024.

Hoe is jullie parcours tot dusver befallen? Wat kenmerkt jullie ten voeten uit als kapitein van jullie schip?

ROHNNY: Ik ben al dertig jaar actief in de organisatie. In alle eerlijkheid heb ik op elk niveau mijn uitdagingen gekend. Je ontmoet massa's nieuwe mensen en koestert bepaalde verwachtingen die niet altijd worden ingelost. Dat houdt je scherp. Ik houd ervan om een ploeg aan te sturen, want ik wil vooruit. Je wilt dat je team passie en drive uitstraalt, dat je zelf groeit en dat de organisatie groeit. Je wilt mensen samenbrengen, zorgen dat je organisatie er staat en tonen aan je medewerkers, leden en militanten wie je bent en waar je voor staat. Ik geloof in 'lead by example': geef het goeie voorbeeld en dan volgt de rest wel.

CONNER: Bij mij is het allemaal heel snel gelopen. Ik zetel nu ruim drie jaar in het Vlaams parlement en in december zal ik drie jaar voorzitter zijn. Ik vind het een eer om de socialisten aan te voeren, in Vlaanderen en een stukje in Brussel. Ik vind het belangrijk

om impact te hebben. Dat is de reden dat ik in de politiek ben gestapt.

Ook over onze ministerkeuze ben ik tevreden, want die toont de diversiteit van onze ploeg. We hebben een ervaren rot met kennis, zijnde Frank. Meryame vat met haar syndicale achtergrond de taal van de werkvloer beter dan wie dan ook in de ministerraad. En dan heb je mij, een jonge gast aan het roer van de partij. We moeten een doorsnede van Vlaanderen zijn en Vooruit is dat ook. Het is een voorrecht om dat mee vorm te geven en hopelijk tot een goed eind te brengen. Ik ben dan ook heel blij met mijn job, ook al is het een zwaar leven, wat Rohnny waarschijnlijk wel kan beamen. Het belet evenwel niet dat ik volgend jaar opnieuw kandidaat zal zijn om mijzelf op te volgen.

ROHNNY: Het is inderdaad een veeleisende, tijdverslindende job en veel sociaal leven blijft er niet meer over na de uren. Dat is de prijs die je betaalt en die je in alle eerlijkheid ook wel wil betalen, want je krijgt er ook

“Ik wil verkiezingen winnen als middel om een doel te bereiken.”

Conner
Rousseau

“Politiek gaat niet over wie de beste ideologie heeft.”

Conner
Rousseau

heel veel voor terug. De warmte die je krijgt van je militanten is onbetaalbaar en daar doe je het tenslotte toch ook voor. En bovendien zijn er altijd nog je partner, je kinderen en je echte vrienden op wie je altijd wel kunt terugvallen.

Welke richting willen jullie uit met jullie organisaties? Welke koers vaart het schip?

CONNER: De verkiezingen winnen. Wij moeten een centrumlinkse volksbeweging worden die de steun wint van zowel de overtuigde socialist als van de nog onbesliste kiezer. Of het nu gaat over de sociale zekerheid, onze welvaartsstaat, de democratisering van het onderwijs of de versterking van de pensioenen. Veel politici praten erover, maar het zijn de socialisten die er effectief rond werken. Daarin onderscheidt Vooruit zich volgens mij nog het meest van de andere partijen.

Willen we meer doen? Natuurlijk, maar dan heb je meer stemmen nodig. Daarom hoef ik geen verkiezingen te winnen om verkiezingen te winnen. Ik wil verkiezingen winnen als middel om een doel te bereiken, namelijk

de welvaartsstaat versterken en de ongelijkheid verkleinen.

ROHNNY: Ik pik graag in op de versterking van de pensioenen. De verhoging van het minimumpensioen naar 1500 euro netto was een oude eis van het ABVV, maar, ere wie ere toekomt, het is wel Vooruit geweest die deze eis in wetgeving heeft omgezet. Ook de sociale zekerheid is een van de grote verworvenheden van de socialistische partij. Een eerlijke verdeling van de welvaart, gratis onderwijs, leefbare pensioenen, dat is ook wat wij als vakbond willen. Die doelen liggen in de lijn der verwachting voor een socialistische organisatie.

Als je je kandidaat stelt voor het voorzitterschap, dan stel je je in zekere mate kwetsbaar op. Je geeft daarmee aan welke doelen je stelt en dat je die doelen ook echt wil bereiken. En dat betekent dan weer dat je ook bereid bent om risico's te nemen. Gemakkelijke mensen leven volgens het motto 'go with the flow', maar zij bereiken daar niets mee. Je krijgt aan het hoofd van een organisatie te maken met weerstand, ook intern. Eens je resultaten begint te

boeken, kweek je vertrouwen bij jezelf en bij de anderen. Zodra jouw omgeving ziet dat er wat beweegt in de goeie richting, krijg je hen mee in je verhaal. In deze positie moet je ernaar streven dat onze mensen het beter krijgen. Je moet impact willen hebben, anders moet je echt iets anders gaan doen.

Onze leden krijgen het zwaar te verduren. De energiecrisis treft hen beenhard. Verhalen over arbeiders die in hun wagen op de parking van hun werkgever blijven slapen om wat kosten te kunnen besparen. Dat raakt je als mens in de kern! Het maakt me ook kwaad want we staan machteloos ten aanzien van de aasgieren van de energiemaatschappijen. Zij profiteren van de miserie van onze arbeiders door torenhoge voorschotten te vragen. Voorschotten die soms zelfs de hoogte van de mensen hun hypothecaire lening overschrijdt. Als dat soort van verhalen je niet doet revolteren tegen het kapitalisme, dan hoor je niet thuis in onze beweging of in onze vakbond want die staat voor solidariteit. Gelukkig zijn ABVV-Metaal en Vooruit er dan nog om de koopkrachteisen van onze arbeiders kracht bij te zetten.

Conner, jij spreekt de taal van de gewone mens en naar eigen zeggen van de groep mensen die je verdedigt. Rohnny, als voorzitter van de metaalarbeiderscentrale is jou een vergelijkbare taak toebedeeld. Spreken jullie voldoende de taal van de arbeider?

CONNER: Je kunt de allerbeste socialistische preek geven voor honderd volgers. Proficiat daarmee. Maar ik heb 142.000 Instagram-volgers zonder één euro sponsoring. Ik heb het grootste politieke account van België. Op de tweede plaats staat Bart De Wever met 70.000 volgers en die zijn niet-organisch verkregen. Hoe is me dat gelukt? Puur door aan te voelen wat mijn publiek wilt zien.

Er is mij verweten dat ik geen ideologie uitdraag. Maar politiek gaat niet over wie de beste ideologie heeft. Ik ben door mijn leden verkozen tot voorzitter. Zij zijn er blijkbaar van overtuigd dat mijn ideologie juist zit. Ik denk dat de leden er vandaag zelfs nog meer van overtuigd zouden zijn dan drie jaar geleden.

De vraag is alleen: hoe overtuig je zoveel mogelijk mensen om die ideologie mee te steunen? Door elke dag een wettekst onder de neus van je volgers te duwen? Of doe je dat door een verhaal te vertellen met waargebeurde voorbeelden, sprekende video's, oprechte verontwaardiging?

Als ik Ben Weyts in het Vlaams parlement hoor zeggen dat gezonde maaltijden of lege brooddozen zijn verantwoordelijk niet zijn en dat onderwijs daar niet moet mee bezig zijn, dan word ik daar heel kwaad van. Ik ben al 13 jaar vrijwilliger bij kinderen die een lege brooddoos meekrijgen naar school. Dat is het gevolg van sociaal-economische ongelijkheid, punt.

Als ik daar nu een video over maak waarin ik inderdaad geen wetenschappelijke studies citeer, maar waarin ik wél benoem waarom elk kind in ons land recht zou moeten hebben op gezonde voeding, dan krijg ik daar gigantisch veel reactie op. Die kwestie staat of valt wel bij een sterke overheid die genoeg investeert in onderwijs. Een sterke overheid, dat is natuurlijk waar socialisten voor staan. ▶

“Verhalen over arbeiders die in hun wagen op de parking van hun werkgever blijven slapen om wat kosten te kunnen besparen. Dat raakt je als mens in de kern!”

Rohnny
Champagne

Voor rechtsdenkenden is het ieder voor zich en moeten de ouders daar maar voor zorgen, maar mij boeit dat niet. Sociale ongelijkheid begint van in de wieg.

Dus mijn content is wel degelijk ideologisch. Alleen hoeft je niet constant het woord 'ideologie' te gebruiken en jezelf de slimste professor van Twitter te wanen. Nee, je moet de boodschap op een verstaanbare manier brengen.

ROHNNY: Vooraleer ik mijn carrière begon bij ABVV-Metaal, heb ik meer dan 10 jaar zelf als arbeider gewerkt in productiebedrijven. Dus, ja, ik denk redelijk goed te weten wat onze arbeiders willen en dat is een opdracht waarop we ons als vakbonden nog meer zouden moeten richten. Ik blijf zelf ook liefst zover mogelijk verwijderd van een harkerig taaltje en betuttelende toon. Want dat ben ik niet. Je houdt dat even vol, maar na een tijd wordt dat toch een pose en wordt die ballon doorprikt. Waarom heeft Conner zoveel volgers? Omdat hij praat zoals ik praat, omdat hij praat zoals hij met z'n vrienden praat. Dat is wat onze mensen van ons verwachten. Onze leden verwachten dat degene die hen leidt, ook hun taal spreekt en begrijpt in welke situatie zij zitten. Onze mensen verwachten dat hun leiders weten hoeveel pijn het doet om vandaag je gas- en elektriciteitsrekening te betalen en hoeveel het kost om twee keer in de week te gaan tanken om naar je werk te kunnen rijden. Zodra je dat niet meer snapt, kun je deze job niet meer naar behoren uitoefenen.

Welk gewicht kunnen partij en vakbond in de schaal leggen met het oog op 2024, de politieke en sociale verkiezingen?

ROHNNY: We houden best in het achterhoofd dat er geen kiesplicht meer is bij de lokale verkiezingen van

oktober 2024. Daar moeten we rekening mee houden. Persoonlijk vind ik dat we als ABVV-Metaal uitdrukkelijk moeten oproepen om voor Vooruit te stemmen. Dat is toch de meest logische keuze voor onze arbeiders?

Partijen zoals Vlaams Belang en PVDA roepen heel hard langs de zijlijn, maar zij zullen nooit hun verantwoordelijkheid nemen en meeregeren. Want als je regeert, krijg je tegenstand. De socialisten nemen die verantwoordelijkheid wel op. Enkel dan kun je zaken realiseren en de maatschappij mee vormen richting een model waar gelijkheid en solidariteit basiswaarden zijn.

Vanuit die beginselen kan een regering met een sterke Vooruit-vertegenwoordiging ook de wet van '96 hervormen, zodat we opnieuw vrijer kunnen onderhandelen over eventuele loonsverhogingen bovenop de automatische index. Tussen haakjes: ook de index is een realisatie van de socialisten! Daarom moeten we ervoor zorgen dat we er allebei in '24 staan, want als we groot genoeg zijn, dan kunnen we onze stempel drukken op de maatschappij!

CONNER: Ik heb mij erbij neergelegd dat er heel wat leden van het ABVV zijn die niet links stemmen. Iedereen moet ook kunnen stemmen hoe ze willen. Ik geloof niet meer in sturend stemadvies. Ik ben er wel van overtuigd dat de MagMetal-lezers weten - als ze eerlijk zijn, goed nadenken én als ze willen dat er iets ten goede verandert voor hen - dat dat met Vooruit zal zijn. Dankzij ons zijn er miljarden geïnvesteerd in koopkracht en in gezondheid. Geef ons meer vertrouwen en we gaan nog meer kunnen waarmaken voor de werkende klasse.

Mensen die voor PVDA of PTB stemmen, die maken eigenlijk het Vlaams Belang

groter. Ze onttrekken een hele hoop stemmen aan wat links of het centrum zelfs in de schaal kan leggen. En aangezien het Vlaams Belang voor ons nooit mee aan tafel kan zitten, is de overgebleven koek nog maar klein hé. Dan moeten wij - ik hoop van niet - met N-VA, Open VLD en CD&V verder.

ROHNNY: Als je de stempeilingen volgt, dan beseft je ook dat het in 2024 geen eenvoudige taak wordt om een nieuwe regering te vormen. In Vlaanderen komen N-VA en Vooruit naar voren als de grootste partijen, Vlaams Belang niet meegerekend. In het Zuiden van het land zien we de wedergeboorte van de PS. Je weet nu al dat de partijen die potentieel een meerderheid zouden moeten vormen er zijn van tegengestelde politieke ideeën.

Er zal bijzonder veel tijd en moeite in kruipen om een regeerakkoord te sluiten waarmee we de rijkdom van ons land meer en eerlijker kunnen herverdelen. Wij zijn echt niet gebaat met regeringspartners die populistische praat verkopen, maar die dan wel, wanneer het er echt op aankomt, tegen de belangen van de arbeiders stemmen. Hoeft het gezegd dat wij nooit een regering willen waarin het Vlaams Belang zetelt? Maar evenmin willen wij onze idealen over een rechtvaardige, antiracistische maatschappij verloochenen! Als het er dan echt op aankomt om met een niet nader genoemde 'Vlaams-nationalistische partij' te gaan regeren, dan doen we er maar best aan om ervoor te zorgen dat het regeerakkoord een passage bevat over de strijd tegen het racisme en het fascisme!

Hoe pareren we de aanvallen van rechts op de social(istisch)e verworvenheden?

CONNER: Het VBO en VOKA stellen de index inderdaad keer op keer in vraag.

“Geef ons meer vertrouwen en we gaan nog meer kunnen waarmaken voor de werkende klasse.”

Conner Rousseau

Vanuit de regering is daar evenwel niet veel animo voor. Wij hebben als Vooruit heel duidelijk gesteld dat ze met hun poten van die index moeten blijven. Ze hoeven er zelfs niet aan te denken. We zijn het enige land in Europa waar de lonen meestijgen met de levensduurte. Dat is natuurlijk nog niet genoeg, want eigenlijk moeten we ervoor kunnen zorgen dat de ongelijkheid verkleint. Ik wéét dat. Maar het is belangrijk om

mee te geven: de index lijkt een sociale verworvenheid en we nemen dat voor lief, maar wij regeren ook met liberalen, groenen en christendemocraten. Als socialisten moeten wij die index nog dagelijks verdedigen.

Ook de btw-verlaging op gas en elektriciteit – een eis van ons, maar ook van het ABVV – stond niet in het regeerakkoord, maar ik heb altijd gezegd dat we alles op alles zouden zetten om dat erdoor te krijgen. Dat is ons gelukt en ik geloof niet dat de btw ooit weer wordt opgetrokken. Ik zou niet weten welke partij zichzelf daarmee de nek zou omwringen. Als de prijzen zo hoog blijven, gaan we bij Vooruit morgen niet tegen de mensen zeggen dat hun energiefactuur nog maar eens met 15 procent zal stijgen.

Denk ook aan de uitbreiding van het sociaal tarief naar 2 miljoen mensen. Dat kost de staatskas miljarden euro's en is dus ook een vorm van herverdeling. Net zoals de verhoging van het minimumloon en de minimumpensioenen, de loskoppeling van de welvaartsenveloppe, de evenwichtsdotatie ter waarde van 6 miljard euro, die we eerlijkheidshalve te danken hebben aan Paul Magnette (PS). Dat wil heel duidelijk zeggen dat wij vinden dat er solidariteit moet zijn.

Solidariteit, dat is je deel doen en je deel krijgen. Dat is bijdragen naar vermogen en krijgen naar noden. Als je het goed hebt, steek je meer in de pot dan als je het minder breed hebt. Maar iedereen doet zijn best. Als je op een slechte plaats geboren wordt, als je miserie kent, als je oud wordt, ziek valt of onderwijs nodig hebt: de welvaartsstaat betaalt alles.

Het ironische is dat heel veel 'selfmade' mensen denken de overheid niet nodig te hebben. Dat is een fout principe. Ik ben voorstander van een sterke overheid – die evenwel veel efficiënter is dan ze

vandaag is. Want niemand heeft zichzelf leren lezen en schrijven. Niemand heeft zelf een weg of treinspoor aangelegd waar ze over rijden. Niemand heeft dat zelf gedaan, dat heeft altijd een overheid gedaan.

ROHNNY: Ook wij zijn de linkerkant op de werkvloer. Ook wij proberen daar elke dag opnieuw met directies te overleggen en het verschil te maken. En da's niet altijd gemakkelijk en zeker niet in tijden zoals vandaag waar onze realisaties langs alle kanten in vraag worden gesteld of aangevallen. Ik zie in alle eerlijkheid toch te weinig grinta in de reacties op de VOKA's van deze wereld en hun constante aanvallen.

Wat de uitbreiding van het sociaal tarief betreft, dat is een heel mooie zaak. Maar we mogen ook de middenklasse niet vergeten. De gewone werkende mensen die met tweeën gaan werken om hun huisje af te betalen en om van een beetje luxe te genieten: we moeten erover waken dat we ook voor hen versterkende maatregelen proberen op poten te zetten. Die tweeverdieners verdienen te veel om op steun te kunnen rekenen, maar te weinig om zorgeloos te zijn. De energiesteun die de regering deze winter zal toekennen, is een begin, maar of het zal volstaan?

Wat is voor jullie het belang van de onderlinge kameraadschap? Hebben we elkaar nodig?

CONNER: De vraag is niet of de organisaties elkaar nodig hebben. Ik denk dat wij beiden een meer dan degelijk verhaal te presenteren hebben, dat is iets wat wij als Vooruit en ABVV delen. We hebben wel een andere rol te vervullen in het politiek debat. Maar je zou ervan verschieten hoeveel afspraken met de vakbond in mijn agenda staan elke week. Wij overleggen heel goed en Rohnny weet dat.

Ik ben ervan doordrongen dat partij en vakbond elkaar nodig hebben. Het zal soms wel eens botsen. Want het is de rol van de vakbond om het nooit genoeg te vinden wat wij doen. En het is aan ons om te zeggen dat de vakbond het nooit genoeg vindt. Maar daar gaat het niet over. De mensen hebben nodig dat wij overeenkomen, want enkel dan gaan wij de juiste resultaten kunnen boeken.

ROHNNY: Het zal inderdaad af en toe al wel eens botsen, gewoon omdat we niet altijd op één lijn zitten en dat is niet eens erg. Zolang we maar onthouden dat we hetzelfde doel voor ogen hebben. We zullen mekaar dan ook goed moeten vasthouden, willen we versterkt naar de sociale en politieke verkiezingen gaan ...

“Solidariteit, dat is je deel doen en je deel krijgen.”

Conner Rousseau

CONNER ROUSSEAU

- Voorzitter Vooruit sinds 2019
- Zelfverklaard 'SGA-kind': "De socialistische gemeenschappelijke actie, dat is de driehoek van de socialistische idealen: gezondheid, arbeid en beleid. Ik kom letterlijk uit het middelpunt van de snijlijnen van die driehoek."
- Stamboomsocialist! Overgrootvader stond mede aan de wieg van de vakbond in West-Vlaanderen

ROHNNY CHAMPAGNE

- Voorzitter ABVV-Metaal sinds 2020
- Geen stamboomsocialist, maar een socialist uit vrije keuze: "En daar ben ik verdomd fier op!"
- 30 jaar actief bij ABVV-Metaal, eerst binnen de PMB Limburg, nu als nationaal voorzitter

“We zullen geen olie op het vuur gooien, maar we zullen onze eisen ook niet de kop indrukken.”

De energiecrisis, de inflatie, het conflict in Oekraïne, de loonstop ... Het klimaat van deze herfst is onzekerder dan ooit voor de Belgen. Thierry Bodson werd onlangs herkozen als voorzitter van het ABVV. Hij legt uit hoe het ABVV de komende 4 jaar strijd zal voeren voor de werknemers en tegen de ongelijkheid.

Is er een risico dat het sociale klimaat dit najaar ontploft?

"De koopkracht, COVID-19, de stijgende energieprijzen, de oorlog in Oekraïne, de inflatie en niet te vergeten de klimaatproblematiek: de ene crisis na de andere dient zich aan. Ze storten de mensen in een wereld die altijd maar beangstigender wordt. Ook al zorgden we er niet zelf voor, de sociale herfst wordt vast en zeker warm. Vooral voor de werknemers! De explosie van de energieprijzen is een extra tegenslag die boven op de rest komt, zoals al het geld dat tijdens de coronacrisis verloren is gegaan door tijdelijke werkloosheid. De energiefactuur is waarschijnlijk de druppel die de emmer doet overlopen. Een groot deel van de bevolking – zeker 30 tot 40 % van de Belgen – zal zijn factuur niet

kunnen betalen en niet rondkomen. Die dramatische situatie hebben we sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog niet meer gezien. We zijn niet van plan om olie op het vuur te gooien, maar we zullen de gerechtvaardigde eisen van de burgers niet de kop indrukken. We zullen alles doen om oplossingen te vinden. Want winter is coming: zonder bevredigende antwoorden op die angst en wanhoop dreigt het sociale klimaat overhit te raken."

Wat zal het ABVV doen en vragen?

"De energiefactuur hebben we al aangekaart tijdens onze actiedag op 21 september, waarbij ook de andere 2 vakbonden zich uiteindelijk aansloten. Onze eisen? We moeten onmiddellijk concrete maatregelen ►

“We zullen alles doen om oplossingen te vinden. Want winter is coming.”

Thierry Bodson

nemen. Laten we eerst en vooral het sociale tarief uitbreiden: de helft van de Belgen die het vandaag nodig hebben, heeft er geen recht op. Om die uitbreiding echt te doen werken, moet er ook een plafond op de energieprijzen komen. We eisen ook een absoluut verbod op het afsluiten van gas en elektriciteit door de energieleveranciers. En oplossingen voor mensen die niet zonder auto kunnen gaan werken, maar het zich niet meer kunnen veroorloven om hun tank te vullen. We moeten ook snel de naar schatting 4 tot 5 miljard euro overwinsten van bepaalde energieproducenten belasten. Zo kunnen onze eisen perfect worden gefinancierd."

"Maar we moeten nu ook al maatregelen nemen op langere termijn: de overheid moet de energiesector weer in handen nemen. De liberalisering van de markt is een faliekante mislukking. We zien al meer dan 20 jaar hoe schadelijk deregulering is voor mens en maatschappij. In de hele wereld tonen honderden studies aan dat sociale ongelijkheid het grootste probleem van onze samenleving is, samen met de klimaatverandering. Maar er beweegt niets, en dat maakt me gek ... Vooral omdat dezelfde studies ook bewijzen dat de vruchten van de economische groei systematisch gaan naar waar het geld zit, en niet naar de werknemers. Als bedrijven de productiekosten moeten verlagen, zijn het altijd de werknemers die het slachtoffer zijn. Terwijl lonen maar 15 % van de productiekosten uitmaken en dividenden een veel grotere hap uit hun winst nemen!"

Welke andere acties staan er op het programma?

"Er is natuurlijk de algemene staking op 9 november, die we als gemeenschappelijk vakbondsfront

samen met de andere 2 vakbonden organiseren. Maar omdat de situatie dringend is, zijn we van plan om vóór die staking nog een actie op te starten. Zo willen we de druk op de ketel houden en onze eisen maximaal in de kijker zetten."

Kunnen we een snel antwoord op die eisen verwachten?

"Alle partijen weten dat het tijd is voor actie. Maar ze mogen niet alleen een beroep doen op de overheidsfinanciën: ook de werkgevers moeten een bijdrage leveren. Want sommige sectoren doen het heel goed: de Belgische bedrijfswinsten van 2021 zijn de hoogste van de afgelopen 30 jaar! We zullen oplossingen moeten vinden via de belastingen. Maar ook door economische regels vast te leggen om de toekenning van steun aan ondernemingen beter te regelen, zowel voor economische werkloosheid als voor het uitstel van betaling van de sociale bijdragen. De hoge winstmarges van de Belgische bedrijven in 2021 kwamen er niet alleen door het economische herstel. Sommige bedrijven profiteerden van de coronawerkloosheid om geld op te potten ... Een deel van het overheidsgeld heeft dus de dividenden van de aandeelhouders betaald! Het is

"We moeten nu ook al maatregelen nemen op langere termijn: de overheid moet de energiesector weer in handen nemen. De liberalisering van de markt is een faliekante mislukking."

Thierry Bodson

dan ook eerlijk om de toekenning van die steun ook afhankelijk te maken van het behoud van de werkgelegenheid en van het 1 of 2 jaar bevrozen van de uitkering van dividenden."

Maakt deze crisis de strijd om de koopkracht nog belangrijker?

"Ja. We moeten het keurslijf van de wet van '96 opheffen om het evenwicht tussen werknemers en kapitaal te herstellen, met marges om de lonen te verhogen en de mogelijkheid om vrij te onderhandelen binnen de sectoren. Want de situatie zoals ze nu is, is 3 keer onrechtvaardig: de lonen worden geblokkeerd, de dividenden stijgen ... en het zijn de laagste lonen die het traagste evolueren! Verschillende parlementsleden waren verbaasd toen ze dat perverse effect van de loonnorm ontdekten tijdens onze hoorzitting voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Maar ondanks dat besef en het risico dat miljoenen mensen onder de armoedegrens belanden, doen ze niets! De CD&V en de liberalen weigeren in te gaan tegen een maatregel die ze onder de regering-Michel steunden. En de andere partijen van de meerderheid willen niets doen omdat het punt niet in het regeringsakkoord staat."

Hoe kondigen de interprofessionele onderhandelingen zich aan?

"Het wordt ingewikkeld, want de werkgevers klampen zich vast aan de wet van '96. Net als bij de laatste onderhandelingen zullen we geen overeenkomst met een marge van 0 % ondertekenen, en de regering zal haar koninklijk besluit moeten nemen. Maar ondanks alles hoop ik dat we over bepaalde punten met de werkgevers kunnen onderhandelen, zoals over het einde van de loopbaan en de brugpensioenen. Ondanks enkele vorderingen zitten er grote gaten in de pensioenhervorming: geen verhoging van het gemiddelde pensioen, geen regeling voor zware beroepen ... We zullen dus oplossingen moeten vinden via de brugpensioenen in het interprofessionele akkoord."

De verkiezingen worden over 2 jaar gehouden. Wat zijn de belangrijkste problemen?

"We zitten met een existentiële vraag: zal het land nog bestuurbaar zijn als het Vlaams Belang en de N-VA een meerderheid halen in Vlaanderen? In Wallonië zal het vooral gaan om de score van de PTB. Hun programma lijkt sterk op waar wij voor staan. Maar wat mij stoort: ze geven de indruk dat ze niet aan de macht willen komen. De 15 tot 20 % van de stemmen die ze misschien zullen behalen, zouden dus nutteloos zijn. Dat zal alles moeilijker maken. En wat met de socialistische familie? Ook al zijn hun verwezenlijkingen fundamenteel niet slecht, op dit moment scoren ze niet altijd even hoog. Ze hebben enkele interessante successen op hun naam staan: de herfinanciering van de sociale zekerheid en de gezondheidszorg, de verhoging van het minimumpensioen

en het deeltijds werken met behoud van rechten voor het pensioen. Maar de grotere flexibiliteit die door de arbeidsdeal is ingevoerd, blijft bij iedereen knagen, net als de terugkeer van langdurig zieken naar de werkvloer en de ongunstige fiscale behandeling van werknemers die tijdelijk werkloos zijn. De PS en Vooruit moeten dus snel en krachtig optreden als ze de verkiezingen niet willen verliezen!"

Wat zijn de prioriteiten voor de 4 jaar van uw nieuwe mandaat?

"Onze algemene doelstelling blijft om de ongelijkheden weg te werken, en dus het welbevinden van de werknemers en de koopkracht te verbeteren. En bij alles wat we doen, moeten we systematisch rekening houden met de klimaatproblematiek. Omdat die letterlijk van levensbelang is, en omdat de opwarming van de aarde vooral de minst bevoorrechten treft. Een voorbeeld? Tijdens de overstromingen van 2021 in de regio van Luik, waren het de arbeiderswijken die getroffen waren, niet de hoger gelegen burgerlijke wijken."

"We moeten ook de democratie versterken. De opkomst van extreemrechts heeft die al ondermijnd. Ook de trend om sociale acties te beteugelen, holt de democratie hoe langer hoe meer uit. In de fabrieken worden de delegees meer en meer onder druk gezet. En het aantal gerechtelijke uitspraken tegen vakbondsleden en vakbondsacties neemt toe. Dat bewijst dat de vrouwen en mannen van de rechterlijke macht niet volledig immuun zijn voor die schadelijke onderstroom die de democratie ondermijnt."

Koopkrachtcrisis brengt 20.000 man op de been

Op woensdag 21 september verzamelden zich op het Brusselse Muntplein en in de omringende straten bijna 20.000 actievoerders op initiatief van het gemeenschappelijk vakbondsfront. Zodoende wilden de actievoerders een duidelijk signaal geven aan de beleidsmakers: grijp in, want de burgers van dit land houden het hoofd amper boven water.

Al jaren mobiliseren we als ABVV tegen de Loonnormwet ('wet van '96') die vrij onderhandelen over serieuze loonsverhogingen onmogelijk maakt. Zelfs in bedrijven en sectoren die goed boeren, houdt de strenge wet de rem op enige vooruitgang. Het ABVV geeft evenwel niet af en blijft hameren op een aanpassing van de onrechtvaardige wet, die wel de lonen, maar niet de aandelen en dividenden reguleert.

Door de huidige energie- en inflatiecrisis zitten onze mensen nu helemaal op hun tandvlees. In augustus bedroeg de inflatie 9,94 %. M.a.w. producten en diensten in dit land zijn gemiddeld een tiende duurder geworden. Neem daarbij de exploderende prijzen voor brandstof, elektriciteit en gas en je weet: we staan voor een immens maatschappelijk probleem.

Cijfers snel achterhaald door de realiteit

De onlangs gepubliceerde cijfers van de Armoedebaarometer 2021 geven in eerste instantie geen reden tot paniek met een lichte daling van de armoedecijfers en van het aantal leefloners en werklozen. Deze cijfers staan evenwel in schril contrast met de realiteit op het veld.

Hulpvragen bij de voedselbanken en OCMW's zijn niet te overzien en zijn vervelend op korte tijd. Het profiel van hulpvragers verschuift, waarbij ook tweeverdieners zich steeds meer melden. Wie arm is, wordt armer door de toenemende kloof tussen de armoededrempel en de inkomens die zich net onder die drempel situeren.

Wat willen we bereiken met onze acties in september en die van de komende maanden?

De politiek kan en mag niet potdooft blijven voor de hulpkreten van de bevolking. Doortastend beleid is nodig en houdt in dat onze index moet behouden blijven. Het mechanisme zet ons niet helemaal, niet iedereen en niet snel genoeg uit de wind, maar is wel een eerste belangrijke buffer.

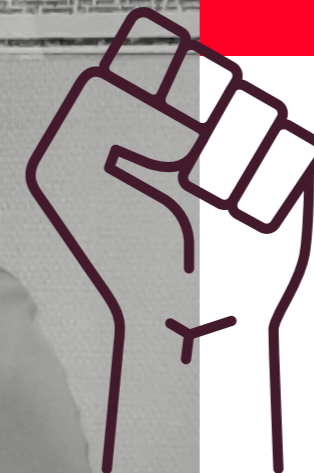
We willen dat de lonen gedeblokkeerd worden. Vakbonden en werkgevers kunnen zo weer onderhandelen over hogere lonen op maat van de sectoren en bedrijven die de financiële marge hebben. Wij pleiten voor stevige en doortastende maatregelen die de koopkracht van de mensen beschermen en de competitiviteit van onze bedrijven vrijwaren.

► **OM OP DE HOOGTE TE BLIJVEN VAN VERDERE ACTIES DIT NAJAAR, VOLG ONS OP SOCIAL MEDIA. VANAF NU OOK OP TIKTOK TE VOLGEN, ZEKER BIJ ACTIES.**

Metallo's aan de top

Op gezonde ambitie staat geen leeftijd

Dat onze metallo's straffe militanten zijn, dat weet intussen iedereen. Het wordt nog maar eens bevestigd door Raymond Smeulders (69 jaar) en Mathias Vandenheede (29 jaar).

De eerste is kandidaat-voorzitter van de ABVV-senioren en de tweede van de ABVV-jongeren. ABVV-Metaal bracht beide heren samen voor een gesprek. Waar liggen jongeren en ouderen vandaag van wakker? Hoe kunnen we beide groepen actiever betrekken bij het ABVV? En hoe kunnen we onze senioren- en jongerenwerking versterken? Het antwoord op deze en andere vragen lees je hier!

WIE ZIJN MATHIAS EN RAYMOND?

Mathias is 29 jaar en werkt op VDL Bus in Roeselare. Hij zetelt voor ABVV-Metaal in de ondernemingsraad en is lid van de syndicale afvaardiging. Daarnaast is hij actief binnen ABVV-jongeren, de organisatie die de belangen van de jeugd behartigt in onze vakbond. Meer zelfs, hij is officieel kandidaat (en voorlopig ook de enige kandidaat) om in oktober voorzitter te worden van de jongerencommissie. Op de vraag waarom hij kandidaat is, hoeft hij niet lang na te denken: "Ik wil de jongerenwerking van het ABVV nieuw leven inblazen. Het doel moet zijn om weer vaker samen te komen en meer zichtbaar naar buiten te komen. Dat was de laatste jaren niet altijd evident. Iedereen heeft een drukke agenda, zowel op het werk als privé. En door corona konden er lange tijd geen fysieke vergaderingen plaatsvinden – alles ging online door. Maar nu we weer fysiek kunnen samenkomen, hoop ik dat we meer volk kunnen aantrekken, weer volop kunnen discussiëren en duidelijke bakens uitzetten voor de komende jaren."

Terwijl Mathias kandidaat-voorzitter is voor de jongerencommissie, is Raymond kandidaat-voorzitter voor de seniorencommissie van het ABVV. Raymond is 69 jaar en begon op zijn 18e te werken op Renault Vilvoorde. ▶

IN GESPREK
MET MATHIAS
EN RAYMOND,
DE KANDIDAAT-
VOORZITTERS
VAN ABVV-JONGEREN
EN ABVV-SENIOREN

“We moeten opnieuw meer samenkomen: studiedagen organiseren, discussiëren over maatschappelijke thema's en samen een pint gaan drinken.”

Raymond Smeulders

Op zijn 34e was hij er hoofdafgevaardigde voor ABVV-Metaal. Hij maakte de sluiting van de autofabriek in 1997 mee vanuit de eerste rij. Over zijn kandidatuur zegt hij: "Het kwam eerlijk gezegd als een verrassing. Ik was dat eerst niet van plan, maar werd voorgedragen vanuit de seniorencommissie. Ik heb daar even over moeten nadenken, maar uiteindelijk heb ik beslist om ervoor te gaan. En ik heb er veel zin in, want de uitdagingen zijn groot."

UITDAGINGEN

Wat zijn die uitdagingen dan? Voor Raymond is het duidelijk: "De grote problemen van vandaag zijn koopkracht en energie. Dat speelt trouwens voor iedereen en niet alleen voor ouderen. Vroeger, toen ik een jonge gast was, kon je nog huren aan een betaalbare prijs en ondertussen sparen voor een eigen huis. Maar vandaag is dat veel moeilijker geworden. Ook bij gepensioneerden staat de koopkracht onder druk. Kijk maar naar de kostprijs voor een verblijf in een woonzorgcentrum. Een gemiddeld pensioen volstaat niet meer om dat te betalen. Ouderen die moeten huren, hebben het eveneens niet gemakkelijk. Dat zijn voor ons dus belangrijke punten. Ook

de welvaartsvastheid van uitkeringen – waaronder de pensioenen – is voor ons essentieel. Net zoals de vorige keer, weigeren de werkgevers om die uitkeringen te verhogen en koppelen ze het budget van de welvaartsenveloppe aan een interprofessioneel akkoord, wat eigenlijk niet toegelaten is."

Mathias knikt: "Het klopt wat Raymond zegt. Of je nu 20 jaar of 60 jaar bent, iedereen ligt wakker van zijn

energiefactuur en van de torenhoge inflatie. Daarom is het belangrijk dat de jongeren en de senioren binnen het ABVV meer samenwerken en af en toe eens samen naar buiten komen. Daarnaast hebben we binnen de jongeren natuurlijk onze specifieke aandachtspunten. Denk bijvoorbeeld aan uitzendarbeid, waar heel veel jonge mensen mee in aanraking komen. Dat is bij ons een onderwerp dat traditioneel veel aandacht krijgt. Een ander belangrijk thema is hoe we jongeren meer kunnen betrekken bij de vakbond, onder meer door goed gebruik te maken van sociale media."

HOE BETREK JE JONGEREN?

Van jongeren wordt vaak gezegd dat ze weinig interesse tonen in de vakbond. Is dat herkenbaar voor Mathias wanneer hij rondloopt op VDL? "Sommige jongeren zijn helemaal niet geïnteresseerd in de vakbond, maar andere jongeren wel. Onze delegees doen allemaal hun best om duidelijk te maken op de werkvloer wat wij als vakbond doen en waarom dat belangrijk is. Op die manier proberen wij de interesse bij jongeren te prikkelen."

"Het is ook zeer belangrijk om jongeren te motiveren en kansen te geven. Op VDL slagen we daar goed in. Ik ben zelf een voorbeeld van een jongere die kansen gekregen heeft en kon doorgroeien. Als vakbond op de werkvloer moet je voortdurend werk maken van verjonging.

Je moet vermijden dat jonge mensen snel afhaken, wat helaas nog te veel gebeurt. Een voorbeeld: vaak heb je mensen die op de jongerenlijst staan en verkozen worden. Maar tegen de volgende sociale verkiezingen zijn ze ouder dan 25 jaar en komen ze op de 'normale' lijst terecht, deze keer op een onverkiesbare plaats. Het gevolg is dat ze niet meer worden verkozen. Je bent dan als jongere eerst vier jaar delegee geweest en dan is het opeens gedaan. Zo'n situaties moet je vermijden. Wij hebben op VDL een jonge gast – die net geen mandaat had behaald bij de jongerenverkiezingen – reserve-delegee gemaakt. Daardoor heeft hij al meerder keren kunnen deelnemen aan vergaderingen met de werkgever. Op die manier hou je jonge mensen betrokken en geïnteresseerd."

Dat is iets waar Raymond helemaal mee akkoord is: "Toen ik hoofddelegee was op Renault, nam ik onze jongeren regelmatig mee op ronde door het bedrijf, ook tijdens de nachtploeg. Op die manier hoorden ze wat er leefde op de vloer en raakten ze vertrouwd met het syndicale werk. Dat is voor mij de essentie: je moet jonge mensen kansen geven en zorgen dat ze kunnen doorgroeien. Je moet bedrijf per bedrijf, afdeling per afdeling, de jongeren aanspreken, zorgen dat ze geïnteresseerd raken en een jongerenwerking uitbouwen. Dat is hard

werken, maar het is de enige manier om meer jongeren syndicaal actief te krijgen."

HOE BETREK JE OUDEREN?

Net zoals het niet altijd gemakkelijk is om jongeren warm te maken voor de vakbond, is het ook moeilijk om ouderen syndicaal actief te houden. Veel gesyndiceerde werknemers zeggen hun lidmaatschap op eens ze op pensioen gaan. Wat kunnen we daaraan doen? In de woorden van Raymond: "Veel gepensioneerden denken dat ze geen vakbond meer nodig hebben. Ik zeg dan altijd dat wij als vakbond veel meer impact kunnen hebben op dossiers zoals het minimumpensioen of de welvaartsenveloppe als wij meer leden hebben. Hoe meer leden we hebben, hoe meer er naar ons geluisterd zal moeten worden. Bovendien is het lidmaatschap voor een gepensioneerde echt niet duur. Ikzelf betaal slechts 3,5 euro per maand."

En wat geldt voor de jongerenwerking van het ABVV, geldt ook voor de seniorenwerking, gaat Raymond verder: "Op dat vlak moeten we een tandje bijsteken. Vroeger was er op veel plaatsen een veel actievere werking. De senioren kwamen regelmatig bijeen op infomomenten, studiedagen of pakweg een spaghettiavond. Maar de laatste jaren is dat sterk verminderd, waardoor veel senioren afhaken. We moeten met andere woorden veel meer inzetten op een actief en bruisend verenigingsleven. De vakbond, de partij en de mutualiteit moeten daar dringend opnieuw meer aandacht voor hebben. We moeten studiedagen organiseren, discussiëren over maatschappelijke thema's en terug samen een pint gaan drinken."

Bio

RAYMOND SMEULDERS

- 69 jaar en getrouwd
- Gepensioneerd
- Voormalig ABVV-Metaal-hoofddelegee op Renault Vilvoorde
- Kandidaat-voorzitter bij ABVV-senioren

MATHIAS VANDENHEEDE

- 29 jaar, gehuwd en papa van een dochtertje van 18 maanden
- Delegee voor ABVV-Metaal op VDL Bus Roeselare
- Kandidaat-voorzitter bij ABVV-jongeren

“Als vakbond op de werkvloer moet je voortdurend werk maken van verjonging.”

Mathias Vandenheede

Metaalbedrijf ABC kiest voor duurzame innovatie en wint Gentse Klimaatprijs

"DE TRANSITIE NAAR DUURZAAMHEID IS INGEZET. ALS BEDRIJF ZIJN WIJ DAAR KLAAR VOOR!"

In zetten op meer duurzaamheid is dé manier om onze metaalindustrie – en de bijhorende tewerkstelling – future proof te maken. En dat is precies wat motorenbouwer Anglo Belgian Corporation oftewel ABC doet. Het Gentse bedrijf pionierde twee jaar geleden met de allereerste verbrandingsmotor op waterstof. Dergelijke motoren stoten geen CO₂ uit en leveren dus een belangrijke bijdrage aan de vergroening van sectoren zoals de scheepvaart.

Tijdens de Gentse Feesten van 2022 mocht ABC dan ook volledig terecht de klimaatprijs van het Gentse Klimaatforum (categorie 'innovatie') in ontvangst nemen. ABVV-Metaal bracht het bedrijf een bezoek en sprak met HR-manager Esther Heye en ABVV-Metaal hoofdafgevaardigde Dirk Malfait.

De toekomst is duurzaam en klimaatneutraal

ABC is een Belgische onderneming die al sinds 1912 actief is in Gent en een kleine driehonderd mensen tewerkstelt. Van oudsher worden er verbrandingsmotoren gebouwd, aangedreven op fossiele brandstoffen. Die ABC-motoren kennen diverse toepassingen, vertelt Esther: "Je vindt onze motoren terug in binnenvaartschepen en sleepboten, maar ook in treinen die niet zijn aangesloten op het elektriciteitsnetwerk. Of ze dienen als generator om elektriciteit op te wekken. We exporteren bijvoorbeeld veel naar Afrikaanse landen, waar de motoren dienen om stroom op te wekken in afgelegen dorpen."

Traditionele verbrandingsmotoren stoten echter veel CO₂ uit. Om de klimaatopwarming enigszins onder controle te houden, moeten ook sectoren zoals de scheepvaart dringend verduurzamen. Ze zullen daar door klimaatwetgeving uiteindelijk ook tot verplicht worden. Dat beseft ABC maar al te goed. In de woorden van Esther: "Onze klanten zullen in de toekomst steeds vaker verwachten dat wij producten maken die duurzaam en klimaatneutraal zijn. We moeten dus innoveren en zorgen dat we dergelijke producten kunnen aanbieden."

Op weg naar de allereerste motor op waterstof

En dus werkte het bedrijf de voorbije jaren keihard aan de ontwikkeling van de allereerste verbrandingsmotor ter wereld die wordt aangedreven op waterstof. Dergelijke motoren stoten vooral waterdamp uit en nauwelijks schadelijke stoffen zoals stikstof en koolstofdioxide. Esther legt uit hoe dit project tot stand is gekomen: "We zijn in zee gegaan met CMB – een van de oudste en grootste Antwerpse

rederijen. Zij zagen veel potentieel in waterstof om onder andere sleepboten aan te drijven en willen in de haven van Antwerpen een waterstofhub uitbouwen. Het was een perfecte match. Wij zouden de waterstofmotor bouwen en samen met CMB investeren in waterstofinfrastructuur zoals opslag- en transportcapaciteit. Samen hebben we de joint-venture BeH2ydro opgericht en na enkele jaren van hard werken, testen en bijsturen was onze waterstofmotor een feit. We mogen als land en als bedrijf zeer trots zijn dat we dat gerealiseerd hebben."

Ook Dirk – al vele jaren ABVV-Metaal-hoofdafgevaardigde op het bedrijf – beaamt dat: "We moeten daar inderdaad fier op zijn. Voor ons als vakbond is het zeer belangrijk dat dergelijke innovaties hier kunnen plaatsvinden. Dat is goed voor de verankering van onze industrie en voor de werkzekerheid. Trouwens, een belangrijke reden voor dit succes is dat een groot deel van de winst die hier gemaakt wordt, telkens opnieuw in het bedrijf geïnvesteerd wordt. Op die manier kun je groeien en innoveren. Onze waterstofmotor is daarvan het concrete resultaat."

Naast de productie van waterstofmotoren, wil ABC ook op nog andere manieren verduurzamen. Zo is het bedrijf op dit moment perfect in staat om bestaande dieselmotoren om te bouwen tot modellen op waterstof. En wanneer een klant een nieuwe motor koopt, dan neemt ABC de oude motor ook weer terug. "Een beetje verderop hebben wij een werkplaats waar die oude motoren gedemonteerd worden, zodat bepaalde onderdelen opnieuw kunnen gebruikt worden. Dat is mooi voorbeeld van circulaire economie", aldus Dirk.

"Onze klanten zullen in de toekomst steeds vaker verwachten dat wij producten maken die duurzaam en klimaatneutraal zijn. We moeten dus innoveren en zorgen dat we dergelijke producten kunnen aanbieden."

ESTHER HEYE

“Voor ons als vakbond is het zeer belangrijk dat dergelijke innovaties hier kunnen plaatsvinden. Dat is goed voor de verankering van onze industrie en voor de werkzekerheid.”

Dirk Malfait

Randvoorwaarden voor succes

Vandaag verkoopt ABC slechts een zeer beperkt aantal waterstofmotoren. Maar het is natuurlijk wel de bedoeling dat daar verandering in komt, aldus Esther: "Op termijn moet ons waterstofverhaal veel belangrijker worden en een groter deel van onze omzet en tewerkstelling genereren. Maar wij hebben niet alles zelf in de hand, want het is in de eerste plaats de klant die bepaalt welk soort producten hij wil en welke keuzes hij maakt. Ook wet- en regelgeving zal een grote rol spelen, denk maar aan de Europese beslissing om scheepvaart op te nemen in het emissiehandelssysteem (EU ETS). Maar het is in elk geval duidelijk dat de trend naar meer duurzaamheid is ingezet. Als bedrijf zijn wij daar klaar voor."

Het succes van de waterstofmotor zal echter in grote mate afhangen van de beschikbaarheid van voldoende en betaalbare waterstof en van de infrastructuur om die waterstof op te slaan en te transporteren. Op dat vlak zijn er nog grote uitdagingen, zegt Dirk: "Het gros van de vandaag geproduceerde waterstof is immers 'grijze' waterstof, die gemaakt wordt met aardgas. De huidige exploderende gasprijzen in Europa zijn

geen goede zaak voor de productie van rendabele waterstof en dus ook niet voor onze motoren die waterstof als brandstof hebben. Uiteindelijk zullen we vooral groene waterstof nodig hebben, gemaakt op basis van hernieuwbare of nucleaire elektriciteit."

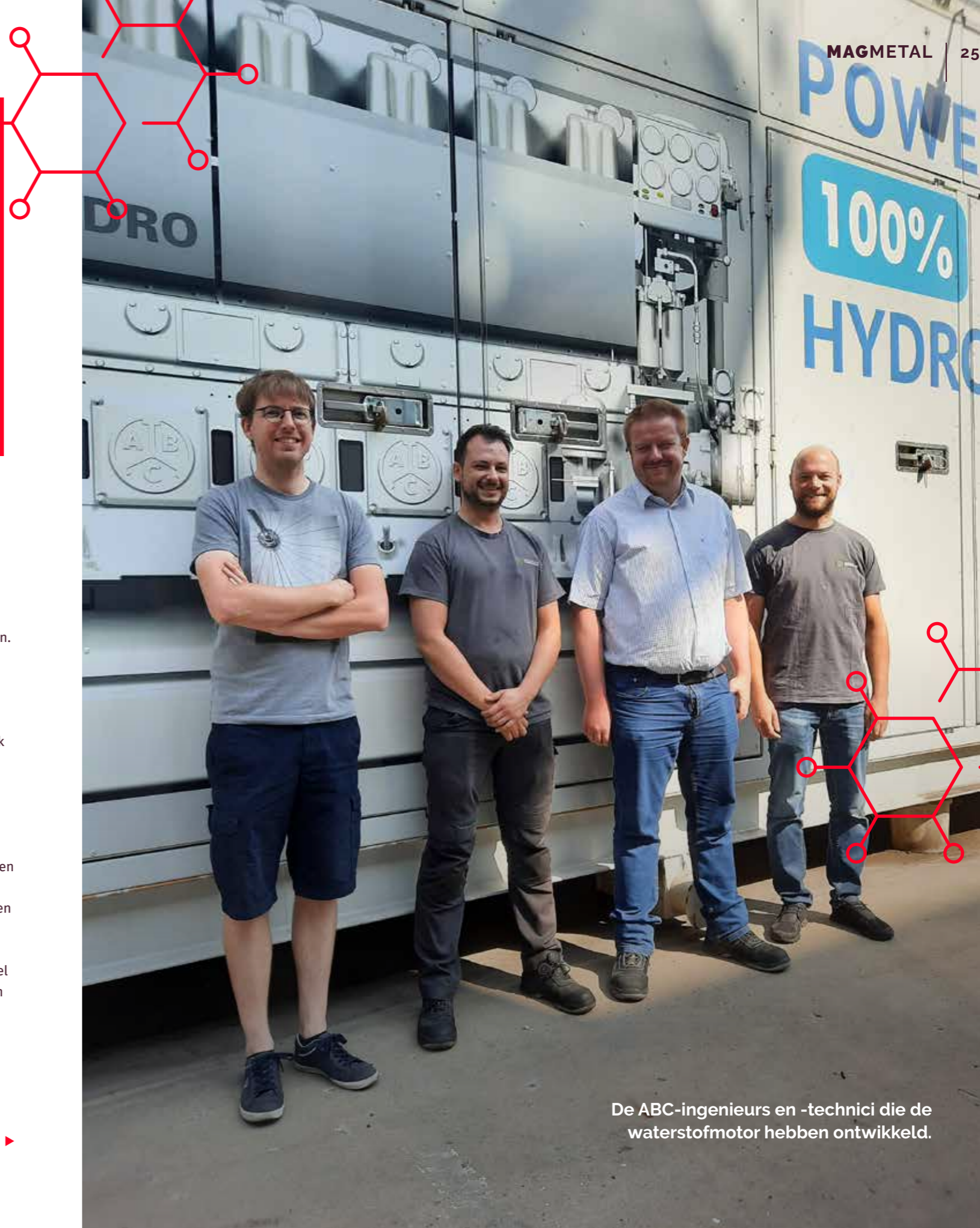
Ook inzake de waterstofinfrastructuur is er nog werk aan de winkel, gaat Esther verder: "Er is nood aan een duidelijk kader vanuit de overheid die investeringen in vergroening, zoals het gebruik van waterstof, aanmoedigt en stimuleert. Dat zien we vandaag nog te weinig. Maar het is niet zo dat hier helemaal niets gebeurt. Er zijn concrete plannen voor een waterstoffabriek in Antwerpen en voor opslag- en aanvoercapaciteit in de haven van Zeebrugge. Maar onze overheden moeten hier nog sterker op inzetten, zeker in de huidige geopolitieke context waarin Europa op zoek moet naar manieren om minder afhankelijk te worden van een beperkt aantal landen voor onze energiebevoorrading."

Investeren in mensen is cruciaal

Hoe zit het met de competenties die werknemers nodig hebben om waterstofmotoren te bouwen? Esther

legt uit dat het bedrijf sowieso al veel investeert in opleiding: "Wij zijn de enige motorenbouwer in België dus wij verwachten niet dat werknemers die pas van school komen over alle vaardigheden beschikken die ze nodig hebben. We voorzien daarvoor uitgebreide interne opleidingstrajecten. Een van onze medewerkers hier vandaag is bijvoorbeeld iemand die twintig jaar lang een frituur heeft uitgebaat. Ook die hebben we moeten herscholen. Het is duidelijk dat we ook in de toekomst sterk zullen moeten blijven inzetten op opleiding en vorming."

Dirk besluit: "Als de motoren op waterstof een succes worden, dan zullen de skills die mensen nodig hebben veranderen – hoewel niet voor iedereen in dezelfde mate. In elk geval zien we vandaag al dat de manier van werken veel minder routineus is. Er zijn nu veel meer verschillende types motoren dan vroeger. Dat vraagt meer flexibiliteit en een groter aanpassingsvermogen van de werknemers, niet in het minst van de oudere collega's. Het komt er dus inderdaad op aan om blijvend te investeren in opleiding en ervoor te zorgen dat iedereen mee is." ▶

De ABC-ingenieurs en -technici die de waterstofmotor hebben ontwikkeld.

“Het Gents Klimaatforum wil het nog sneller doen vooruitgaan door efficiënter samen te werken, kennis uit te wisselen en van elkaar te leren.”

JOHN
VANDAELE

Over het Gents Klimaatforum

Tijdens de voorbije Gentse Feesten kreeg ABC de klimaatprijs uitgereikt door het recent opgerichte Gents Klimaatforum (GKF). Deze organisatie is een netwerk van maatschappelijke actoren – waarin ook ABVV-Metaal betrokken is – die in samenwerking met de lokale overheid de strijd tegen de klimaatcrisis in de Gentse regio wil bevorderen/versnellen. Woordvoerder van het GKF is journalist John Vandaele. We stelden hem enkele vragen.

Dag John, kun je kort schetsen waarom het Gents Klimaatforum tot stand is gekomen?

John: Het Gents Klimaatforum bestaat uit gedreven vertegenwoordigers van organisaties die zich inzetten voor een snellere en sociaal rechtvaardige klimaattransitie in de Gentse regio. Het netwerk is heel breed en gaat van werkgeversorganisaties, vakbonden en armoedeorganisaties over Natuurpunt en Gents Milieufrent, tot de Universiteit Gent en de culturele sector. Vandaag zijn er al heel wat ondernemingen en organisaties die zich inzetten voor het klimaat. Het Gents Klimaatforum wil het nog sneller doen vooruitgaan door efficiënter samen te werken, kennis uit te wisselen en van elkaar te leren.

Op welke manier gaan jullie concreet te werk?

John: We willen een breed netwerk uitbouwen en aan de slag gaan rond de klimaatuitdaging in al haar facetten, zoals bijvoorbeeld ‘ontharding’ en ‘energiearmoede’. Een belangrijke werf is ook arbeidsmarkt en klimaat: welke banen komen erbij, welke gaan er verloren? Tot onze meer overzichtelijke acties behoort de gespreksavond met de directie van staalbedrijf ArcelorMittal over haar plannen om groen staal te maken die we in juni organiseerden. En tijdens de Gentse Feesten hebben we de klimaatprijzen uitgereikt en een klimaatfietstocht georganiseerd die demonstreerde waar de strijd tegen de opwarming allemaal om draait.

Metaalbedrijf ABC kaapte een van jullie klimaatprijzen weg. Waarom verdient ABC die prijs?

John: Het vergroenen van de scheepvaart is geen gemakkelijke opgave. Met zijn motoren op waterstof draagt ABC voor een groot deel bij aan de oplossing. Het bedrijf investeert dus in duurzame innovatie en dat is enorm belangrijk. Bovendien is ABC een echt Gents bedrijf, met een sterke lokale verankering. Daarnaast is er ook een goed en uitgebreid sociaal overleg met de vakbonden in de onderneming. Dat zijn allemaal redenen waarom ABC voor ons een terecht winnaar is.

“Een ontoereikend klimaatbeleid voeren is een daad van sociale onrechtvaardigheid.”

INTERVIEW MET MINISTER VAN KLIMAAT,
ZAKIA KHATTABI

K

limaatverandering is in volle gang. De gevolgen zijn wereldwijd voelbaar en zichtbaar. Toch zien we verontrustend weinig concrete beweging en actiebereidheid vanuit het beleid.

Dat zou wel anders liggen, als het enkel aan federaal minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal zou liggen. Zakia Khattabi is sinds ruim twee jaar bevoegd voor klimaat en heeft aan motivatie en voorstellen geen gebrek. MagMetal sprak met minister Khattabi die er vurig voor pleit om sociale rechtvaardigheid en de klimaatzaak te beschouwen als communicerende vaten. Ondanks het politieke moeras vanwaaruit ze haar partners in de federale en regionale regeringen tracht mee te krijgen in het transitieverhaal, blijft ze spreken in termen van ‘kansen’ in plaats van ‘bedreigingen’. Ze gelooft in de kracht van solidariteit en van het publieke debat, met een belangrijke positie voor de vakbonden als stakeholder van een sociaal-rechtvaardige transitie. ▶

“We weten wat ons te doen staat en we weten ook hoe we het moeten doen. De vraag is of we ook willen doen wat nodig is.”

ZAKIA
KHATTABI

De klimaatverandering is de grootste uitdaging van onze tijd. Gelooft u dat we het klimaatprobleem kunnen oplossen?

KHATTABI: "Ik ben er ten volle van overtuigd dat alles wat nodig is om het tij te keren op tafel ligt. Het bewustzijn rond de klimaatkwestie is de voorbije jaren gelukkig gegroeid. De klimaatverandering is niet langer hypothetisch. Ze kost ons mensenlevens, ze kost ons onze infrastructuur, ze zorgt voor het verlies aan economische activiteit. Maar er valt economisch profijt te halen uit deze situatie, als we tenminste hier en nu samenwerken en aan hetzelfde zeel trekken.

We weten wat ons te doen staat en we weten ook hoe we het moeten doen. De vraag is of we ook willen doen wat nodig is. Daar ligt de uitdaging. Goed beleid voeren gaat verder dan het afleggen van verklaringen. We moeten er bij de bevoegde politici op blijven aandringen dat ze de juiste beslissingen nemen. Ik ben en blijf hoe dan ook, zij het gematigd, optimistisch.

Daarnaast moeten we inzetten op betere risicoanalyses op de lange termijn. We moeten ook breder kijken dan de meteorologische risico's, de extreme weersomstandigheden. Daarom stelde ik vorig jaar voor om een coördinatieorgaan voor complexe risicoanalyses op te richten, een zogenaamde OCAD Klimaat. De federale regering is hiermee akkoord gegaan. Het is de bedoeling om risicoanalyses te verrichten voor alle sectoren en te bekijken hoe die elkaar kunnen beïnvloeden. Dergelijke langetermijnrisicoanalyses moeten mee de basis vormen voor doordachte beleidsvorming. Enkel zo kunnen we risico's vermijden, of ze toch beperken. Dit is essentieel om de weerbaarheid van onze samenleving te garanderen."

Hoe staat u tegenover de Green Deal, het Europese plan van aanpak met het oog op klimaatneutraliteit tegen 2050, en Fit for 55, het maatregelenpakket om tegen 2030 onze CO2-uitstoot met 55 % terug te dringen?

KHATTABI: "De Green Deal is vandaag het meest geloofwaardige politieke aanbod met het potentieel om onze klimaatdoelstellingen te halen. Hoewel er vanuit wetenschappelijk opzicht in feite méér inspanning nodig is dan de 55 % die we onszelf hebben opgelegd, schuilt er volgens mij een krachtige kiem in de Green Deal. Waarom zeg ik dat? Omdat de Green Deal staat voor een systemische en geïntegreerde aanpak die doorwerkt op het Europese beleid als geheel. De Green Deal betekent voor de 21e eeuw wat het Verdrag voor Kolen en Staal heeft betekend voor de 20e eeuw. Als we ons collectief en solidair scharen achter de doelstellingen van de Green Deal, dan biedt dat kansen voor een doorstart van het Europese project dat zich in crisis bevindt. Er bestaat namelijk geen grotere slagkracht dan de solidariteit tussen 27 lidstaten, voor zover dat iedereen nog datzelfde solidaire toekomstverhaal voor ogen heeft uiteraard."

Van 7 tot 18 november 2022 vindt in Egypte COP 27 plaats, de Klimaatconferentie van de Verenigde Naties. Met welke verwachtingen, ideeën en voorstellen gaat ons land daarnaartoe?

KHATTABI: "De slaagkans van deze Klimaatop valt of staat bij de bereidheid om solidair te zijn met elkaar. Want zowel voor staten als voor individuen, geldt dat de grootste vervuilers het minst getroffen worden door de klimaatverandering. Dat zagen we onlangs in Pakistan, dat

zagen we vorig jaar in Verviers en omstreken. Wie waren telkens de slachtoffers? Mensen die voorheen al in preciaire omstandigheden leefden. Daarom zeg ik: een ontoereikend klimaatbeleid voeren is een daad van sociale onrechtvaardigheid. Alleen is het allesbehalve evident om onze oplossingen voor de klimaatkwestie de solidariteitsstoets te laten doorstaan. Tot voor kort werd het hele sociale aspect dan ook grotendeels stiefmoederlijk benaderd.

Ik ben voorstander van een zo breed mogelijk collectief en democratisch debat over de weg die we als samenleving moeten inslaan. Het is vanuit die optiek dat we naar de COP27 zullen trekken."

Waarom is een sociaal-rechtvaardige transitie zo belangrijk?

KHATTABI: "Ter voorbereiding van de Nationale Conferentie voor een Rechtvaardige Transitie in 2023 wil ik het publieke debat over een sociaal-rechtvaardige transitie faciliteren. Daarom hebben we een Wetenschappelijk Raad opgericht die onderzoek moet doen naar de uitdagingen voor een sociaal-rechtvaardige transitie in ons land, zowel binnen de verschillende sectoren, als op vlak van tewerkstelling en opleiding. Daarnaast heb ik de vraag gesteld hoe we onze sociale zekerheid kunnen organiseren in een koolstofarme samenleving. Bedenk je dat onze sociale zekerheid is opgericht in het kader van de industrialisering. Een transitie zal een ingrijpende impact hebben op onze economie, onze arbeidsmarkt en dus ook ongetwijfeld op de bijdragen die onze sociale zekerheid moeten spijzen. Daarover is een collectief debat nodig.

Ook het middenveld, waaronder alle geïnsitutionaliseerde actoren en

“Het is mijn persoonlijke overtuiging dat de klimaatcrisis dé sociale kwestie is van de 21e eeuw.”

zeker ook de vakbonden, moeten gehoord worden in dat debat. Wat zijn hun zorgen en welke voorstellen willen zij ter tafel brengen? Er wordt vaak gesproken over ‘de kost van de transitie’, en terecht, maar ik focus liever op de kansen van de transitie. Als we het collectief eens geraken over de vorm en de invulling van de transitie die we willen, dan kunnen we er als samenleving misschien zelfs munt uit slaan.

Het is mijn persoonlijke overtuiging dat de klimaatcrisis dé sociale kwestie is van de 21e eeuw. De desastreuze gevolgen van de klimaatverandering zijn oneerlijk verdeeld. Om maar een voorbeeld te geven: als het buiten 40 graden is, hebben mijn medewerkers en ik daar weinig last van, aangezien we werken op kantoren met airconditioning. Dat is wel wat anders voor wie buiten of in een warme fabriekshall werkt.

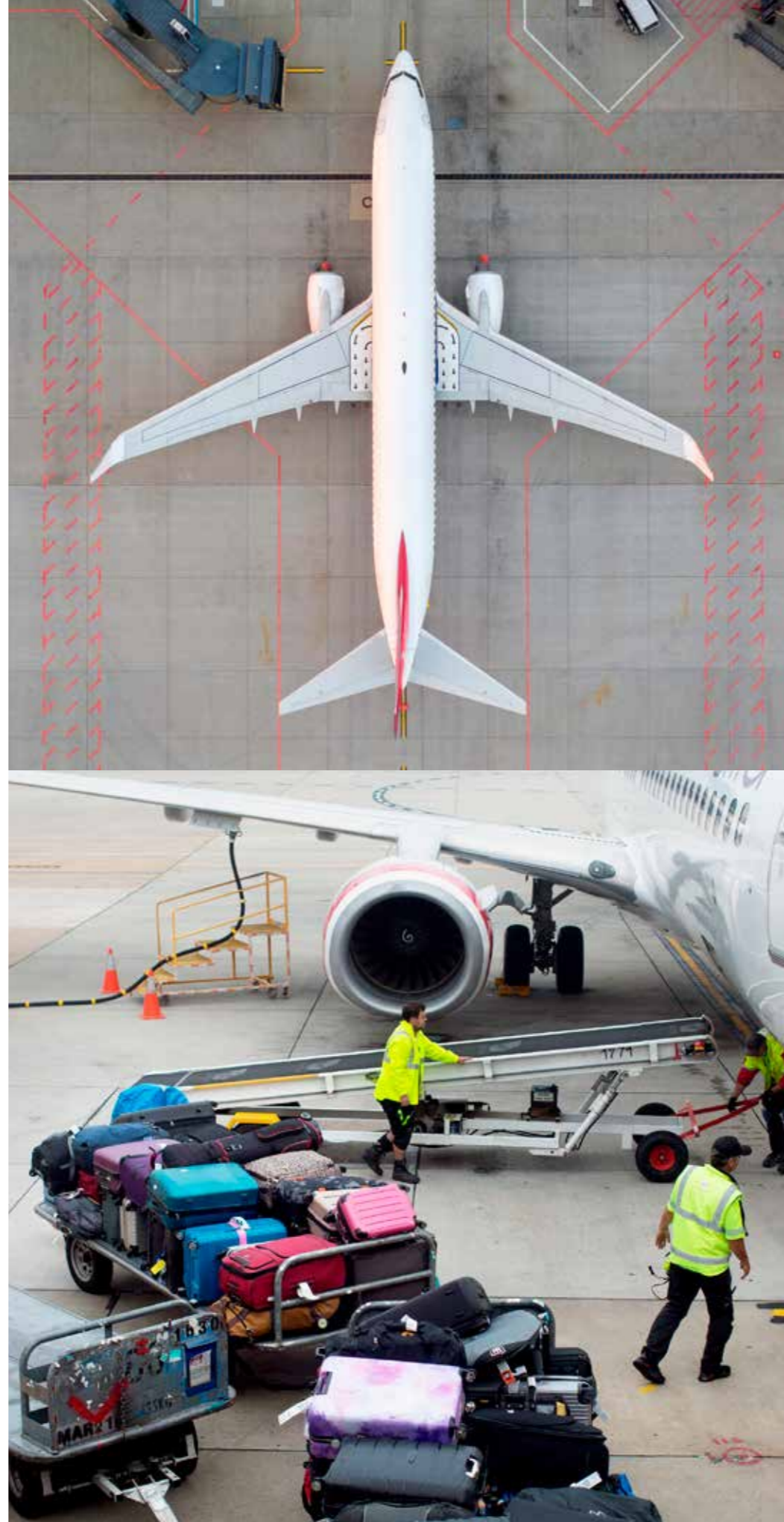
Hetzelfde economische model dat het klimaat schaadt, vormt ook een bedreiging voor de rechten van werknemers, telkens in naam van wintsbejag. Sociale rechtvaardigheid en klimaat zijn verweven met elkaar. Ter illustratie geef ik graag het volgende voorbeeld dat ik al gaf toen ik voorzitter was van Ecolo. We weten dat vliegtuigreizen een aanzienlijke impact hebben op het milieu qua uitstoot. Anderzijds hebben lowcostmaatschappijen met hun lage prijzen vliegvakanties toegankelijk

gemaakt voor de gewone mens. Volgens mij gaat het in de kern niet over die goedkope tickets, maar wel over goedkope werkkrachten. Want achter goedkope werkkrachten schuilen consumenten die noodgedwongen vragende partij zijn voor producten met lagere productiestandaarden en milieunormen. Ik zou liever hebben dat de werknemers van Ryanair een hoger loon krijgen, zodat ze de mogelijkheid hebben om maatschappelijk verantwoord te consumeren, al zou dat betekenen dat we een correcte prijs betalen voor een vliegticket. Daarvoor moeten de mensen dan weer fatsoenlijk hun boterham kunnen verdienen. De twee kwesties kunnen nooit los van elkaar worden gezien.

Als we onze koolstofarme toekomst nu niet voorbereiden, zijn de Chinezen ons misschien wel te snel af door bij wijze van voorbeeld een groen metaal op de markt te brengen en ons zo buiten spel te zetten. We hebben vandaag nog de kans om samen de lijnen uit te zetten van de toekomstige industrie en daarbij ons voordeel te halen uit nieuwe kansen die zich voordoen. Dat is beter dan het alternatief, namelijk passief afwachten en de gevolgen moeten ondergaan.”

Welke taken ziet u weggelegd voor de vakbonden in het verhaal van een sociaal-rechtvaardige klimaattransitie?

KHATTABI: "Natuurlijk staan de vakbonden in eerste instantie in voor de begeleiding van de werknemers die geconfronteerd worden met de gevolgen van de transitie. Voor mijn kabinet in het bijzonder zouden de vakbonden een raadgevende rol moeten opnemen in de reconversie: wat is de impact van de transitie op de verschillende businessmodellen? Welke investeringskeuzes moeten worden gemaakt op sectoraal en

op bedrijfsniveau? Is er voldoende aandacht voor onderzoek en ontwikkeling?

De vakbonden hebben er alle baat bij dat de economische activiteit en werkgelegenheid bestendig worden. Ze zijn bezorgd over de gevolgen van een transitie voor werknemers en dat is een pertinente vrees. Werkgeversfederatie Agoria vertelt me dat metaalbedrijven al bestellingen hebben binnengekregen voor warmtepompen tot 2050. Maar gaan ze de vraag kunnen bijhouden? Gaan er voldoende grondstoffen voor handen zijn om ze te produceren? Dus ik denk dat de vakbonden een bredere rol hebben dan de verdediging van werknemersrechten.

De vakbond behartigt de belangen van haar achterban ook door invloed uit te oefenen op het wereldwijde maatschappelijke denken. Bovendien zijn de vakbonden vertegenwoordigd in de besluitvormingsorganen op alle niveaus, wat maakt dat ze, zeker in het Belgisch model van sociaal overleg, absoluut een rol te spelen hebben in het transitieproces.”

Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat de klimaattransitie betaalbaar is voor iedereen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen?

KHATTABI: "Ten eerste moet de last van de verantwoordelijkheid eerlijk worden verdeeld volgens het principe van ‘de vervuiler betaalt’. Neem nu het voorbeeld van privéjets: dat is een verplaatsingsmiddel met een onredelijk vervuilende impact op de algemene bevolking qua uitstoot. Waarom zouden we zulke praktijken niet extra kunnen belasten? Ik spreek dus in termen van een fiscale

“Achter goedkope werkkrachten schuilen consumenten die noodgedwongen vragende partij zijn voor producten met lagere productiestandaarden en milieunormen.”

ZAKIA
KHATTABI

hervorming. Ook een koolstofbelasting zou een krachtige hefboom kunnen zijn. Dit wordt momenteel op Europees niveau besproken. Daarnaast geloof ik in een stimulerende fiscaliteit die consumenten kan verleiden tot meer maatschappelijk en ecologisch verantwoorde aankopen. Denk aan de btw die wordt geheven op producten naargelang hun score op een zogenaamde 'repair index'. Zo'n index geeft aan in welke mate een product gerecycleerd of hersteld kan worden. We zijn daarmee bezig in samenwerking met een aantal stakeholders op het terrein. Zo zetten we weer een stapje richting een meer circulaire economie."

De kwestie van grondstoffenschaarste is zeer belangrijk voor onze (Europese) industrie en samenleving. Om de klimaattransitie vorm te geven, hebben we zeer veel grondstoffen nodig (elektrische wagens, batterijen, windmolens ...). Maar die grondstoffen bevinden zich niet of nauwelijks in Europa. Wat moet er volgens u concreet gebeuren om die specifieke kwetsbaarheid aan te pakken?

KHATTABI: "Wij hebben als kabinet een aantal voorstellen gedaan aan de regeringspartners inzake de beschikbaarheid van grondstoffen die noodzakelijk zijn om de transitie vorm te geven.

Tijdens de laatste begrotingsbesprekingen is afgesproken om middelen uit te trekken voor een Grondstoffencel bij het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling. Het gaat om een equipe van op termijn 25 personen die als opdracht krijgt een echt grondstoffenbeleid uit te tekenen. We komen in een periode van toenemende grondstoffenschaarste. Het is een taak van de overheid om

"We komen in een periode van toenemende grondstoffenschaarste. Het is een taak van de overheid om onze samenleving daarop voor te bereiden."

onze samenleving daarop voor te bereiden. Dit vergt een strategische aanpak. Hoe maken we onze productie en consumptie minder grondstoffenintensief? Waar zitten de risico's in grondstoffenschaarste? Hoe vangen we de sociale, economische en ecologische gevolgen op van grondstoffentekorten? Hoe verlagen we de Belgische materialenvoetafdruk op de rest van de wereld? Hoe voorkomen we dat de noodzakelijke energietransitie vertraging oploopt door een tekort aan kritische metalen? Welk beleid hebben we daarvoor nodig? Dat zijn de vragen waarop die Grondstoffencel een antwoord moet formuleren. Het zijn vragen die tot hiertoe bij politici te weinig aandacht krijgen. Toch moeten we ervoor oppassen dat we de ene afhankelijkheid niet vervangen door een andere. De elektrificatie van het wagenpark brengt bijvoorbeeld een grotere behoefte aan grondstoffen met zich mee. Dat zijn grondstoffen die niet onuitputtelijk zijn en we weten waar en onder welke nefaste omstandigheden ze vandaag de dag ontgonnen worden. We moeten ons behoeden voor een nieuw kolonisatieverhaal op Afrikaans grondgebied. Gaan we daar alle grondstoffen opsouperen, goed wetende dat dat verhaal eindig

is? Of spelen we in op de bestaande nood door massaal te investeren in onderzoek en ontwikkeling om alternatieven te vinden voor deze grondstoffen? Mijn kabinet wil een systemische en globale aanpak uitwerken die de hele waardeketen in kaart brengt. We willen inzetten op een circulaire economie om de grondstoffen die al in omloop zijn, te kunnen herbruiken. Dat vergt een strategische heroriëntatie.

Daarom willen we in het kader van het herstelplan (het plan voor Herstel- en Veerkracht, red.) de circulaire economie verder ontplooiën vanuit specifieke projecten rond alternatieven voor grondstoffen. De uitrol van dat plan draait nog niet op volle toeren, maar het is alleszins de bedoeling om vernieuwende ondernemers en bedrijven te stimuleren. We staan ook in constant overleg met werkgeversfederatie Agoria. Dat stelt mij gerust, want vanuit de politiek krijgen we bitterweinig respons. Gelukkig wachten op het terrein noch de vakbonden, noch de bedrijven op de politiek om het thema op de agenda te plaatsen en om oplossingen te zoeken. ABVV-Metaal gaf Bernard Mazijn, schrijver en onderzoeker inzake duurzame ontwikkeling en niet toevallig mijn kabinetschef, in 2012 zelfs al de opdracht om onderzoek te verrichten naar de grondstoffenschaarste, en meer in het bijzonder de schaarste van bepaalde metalen en diens mogelijke impact op de metaalsectoren.

De tijd is volgens mij rijp voor een objectieve alliantie rond dit onderwerp om de deur van de politieke agenda te forceren. En ik zal als minister aan jullie zijde staan, want regeren betekent vooruitziend zijn. Als we de kwestie vandaag niet aanpakken, op het moment dat de energiecrisis ons met de neus op de feiten drukt, dan

sukkelen we simpelweg van de ene in de andere crisis, door de schaarste van nodige grondstoffen. Zo laten we ons als samenleving in een hoekje duwen door onvoldoende te anticiperen en te investeren in alternatieven."

U bent minister sinds 1 oktober 2020. Hoe kijkt u naar het parcours dat u tot op vandaag heeft afgelegd?

KHATTABI: "Mijn sociale achtergrond als arbeidersdochter met migratie-achtergrond, alsook mijn vorige politieke parcours als voorzitter van Ecolo, zitten verankerd in mijn beleid als minister. Wat mijn grootste overwinning zou zijn? Ik wil in het publieke debat de twee zaken verzoenen die voor mij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, namelijk sociale rechtvaardigheid en de klimaatkwestie. Mijn roots vormen voor mij een stuwende kracht. Het is in naam van mijn moeder en van mijn vader dat ik de transitie wil vormgeven mét bekommernis om de situatie van de gewone mens.

Ik vraag van mijn collega's in de federale regering om bij iedere maatregel die ze nemen, oog te hebben voor het 360°-effect: hoe werkt elke maatregel door op sociaal en duurzaamheidsniveau? Dat is een dagelijkse en moeizame opdracht voor mijn kabinet.

Deze insteek vraagt om een visie op middellange en lange termijn, terwijl de politiek doorgaans niet verder kijkt dan de komende verkiezingsslag. Je zou denken dat deze regering, met een van de meeste groene coalities sinds lang, de urgentie van de situatie inziet, maar we merken dat het lastig blijft om het economische model van absolute groei in twijfel te trekken. Het lukt zelfs amper om te erkennen dat we vandaag geconfronteerd worden met de grenzen

van dat model. Toch is het ondenkbaar om klimaatdoelstellingen te stellen zonder de fiscale, financiële en klimaatimpact in rekening te brengen. Wat mij het meest verontrust, is dat we de economische en sociale gevolgen van de klimaatcrisis steeds meer gaan voelen. Het is stuitend dat we moeten wachten op sociale of economische rampen voordat we in actie schieten. Technologisch en wetenschappelijk staan we thans al ver, maar het beleid moet nog volgen.

Ik houd geen pleidooi voor degrowth. Ik zeg enkel dat we moeten bouwen aan duurzame welvaart en aan de veerkracht van onze samenleving, onder meer door de verankering van economische activiteit op Europese schaal. In naam van sociale rechtvaardigheid, moeten we nu het roer omgooien.

Mijn deur staat open voor dialoog en ik denk dat we er samen voor kunnen en moeten zorgen dat we de kansen van de overgang benutten ten gunste van werknemers en bedrijven. Want als de bedrijven in de problemen komen, geldt hetzelfde voor hun werknemers en vice versa. Dat is de boodschap die ik wil overbrengen."

"In naam van sociale rechtvaardigheid, moeten we nu het roer omgooien."

ZAKIA
KHATTABI

Veiligheid op de werkvloer

CONTROLLEREN, REAGEREN
EN OPVOLGEN

“Bij Tenneco is er veel aandacht voor veiligheid en gezondheid. Ook de contacten met het management verlopen goed. Maar als puntje bij paaltje komt, gaat productie toch altijd voor op veiligheid. Daarom blijven we waakzaam.” Hoofddelegee Danny Ruysen werkt 32 jaar bij Tenneco, waarvan 27 jaar als vakbondsman. Ook al volgt hij intussen al enkele jaren de ondernemingsraad op, zijn hart ligt bij het welzijn van zijn collega's.

WAT HOUDT 'WERKEN ROND VEILIGHEID' IN?

"ABVV-Metaal heeft hier een arendsoog als het om welzijn op de werkvloer gaat. We waken erover dat de kleedkamers, refters en sanitaire delen regelmatig schoongemaakt worden. We controleren of persoonlijke beschermingsmiddelen op tijd worden vervangen. We gaan na of de werkgever elk jaar de verplichte brandoefening organiseert, of de arbeidsgeneesheer zijn ronde doet en of de preventieteams 11 keer per jaar bij elkaar komen, zoals afgesproken. Dankzij ons kregen de arbeiders in de lawaaierigste omgevingen individuele gehoorbescherming. En dankzij ons werden al heel wat werkposten ergonomisch aangepast."

WELKE INSTRUMENTEN HEB JE ALS DELEGEE OM VEILIGHEIDSPROBLEMEN OP TE LOSSEN?

"De codex over het welzijn op het werk is je wettelijke basis. Daarin staan alle wetten die te maken hebben met veiligheid en gezondheid op het werk. Zo kun je een probleem aankaarten en een oplossing eisen via de officiële kanalen: de veiligheidschef, het preventieteam, het management, noem maar op. Brengt dat geen zoden aan de dijk? Dan kun je als volgende stap de inspectie van het Toezicht op het Welzijn op het Werk inschakelen. Overleg op voorhand wel altijd met je secretaris. De laatste optie is actievoeren."

“Onze veiligheidschef zegt regelmatig: ‘Danny, je bent daar veel te emotioneel mee bezig.’ Maar ik kan niet anders. Ik wil er zijn voor de mensen en zorgen dat ze in de beste omstandigheden, veilig en ongevalvrij, kunnen werken.”

LEGDEN JULLIE WELEENS HET WERK NEER VOOR EEN WELZIJNSKWESTIE?

"Een van onze delegees deed dat deze zomer nog, omdat de werkgever fris water beloofde, maar niet uitdeelde met het warme weer. De thermometer gaf in de fabriek op een bepaald moment 40°C aan, maar de luchtvochtigheid overschreed de limiet van 26,8 juist niet. Dus weigerde het bedrijf om water uit te delen. Het weer was zagezegd nog niet extreem genoeg. Maar da's makkelijk gezegd als je in je kantoortje met airco zit. Op dat moment hebben we het werk neergelegd. Achteraf gaf het management zijn fout toe."

WELK THEMA LIGT JOU MOMENTEEL NAUW AAN HET HART?

"Het zo lang mogelijk hier aan het werk houden van collega's met een medische beperking: mensen die niet meer goed meekunnen of die terug aan het werk gaan na een langdurige ziekte. De personeelsdienst staat niet te springen om hen in het bedrijf te houden. Ze durven contracten weleens te verbreken met een attest 'medische overmacht'. Ik wil ervoor zorgen dat die mensen zo lang mogelijk aan het werk kunnen blijven in het bedrijf: doordat ze lichter werk krijgen of op een ander werktempo kunnen werken."

Welzijn op het werk

5 TIPS VAN HOOFDDELEEGE DANNY RUYSEN

1

Maak werk van een heldere veiligheidsstructuur

"Bij Tenneco is het heel duidelijk wie de aanspreekpunten zijn rond welzijn op het werk. De veiligheidschef is het eerste aanspreekpunt. Daarnaast heeft elke afdeling een preventieteam. Raakt dat preventieteam er niet uit? Dan wordt het besproken op het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW)."

2

Zorg dat je zichtbaar en aanspreekbaar bent

"Het is belangrijk om rond te gaan bij de medewerkers om te horen of alles oké is. Onze vakbond staat heel dicht bij de mensen. We zijn zichtbaar en makkelijk aanspreekbaar, tijdens alle werkshiften."

"Wij houden alles in de gaten: netheid en hygiëne van de werkomgeving, aanwezigheid van persoonlijke beschermingsmiddelen, voorzieningen voor brandveiligheid, hitte- en geluidsplannen, veiligheid van de machines ... We herinneren de werkgever aan de wet en gemaakte afspraken. En beschermen de arbeiders tegen zichzelf."

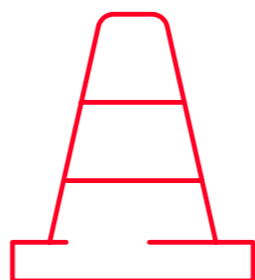
"Risicoanalyses zijn een heel dankbaar instrument. Voor elke werkpost bestaat er bij ons een fiche met mogelijke risico's voor de veiligheid en gezondheid op het werk. We gebruiken de KIM-methode om de fysieke belasting van werktaken te beoordelen – met een puntenschaal van 0 tot 100. Daartegenover staan aanpassingen of oplossingen om die belasting te verlagen."

4

Speel kort op de bal

"Komt er een veiligheidsvraag van de arbeiders of gebeurt er iets dat niet door de beugel kan? Wacht niet tot het CPBW samenkomt. Kom direct in actie. Ook al heb je zelf geen CPBW-mandaat. Licht je collega's in. Meld het aan de veiligheidschef. Kaart risicovolle situaties direct aan bij het management. De mensen op de vloer moeten voelen dat je het meent, dat je er echt iets mee wilt doen."

5

Volg pijnpunten op

"Heb je iets gemeld aan de veiligheidschef? Stel je een vraag aan het preventieteam? Of buigt het CPBW zich over een dossier? Volg dat dan van kortbij op. Anders schuiven zaken al snel op de lange baan. Laat het niet over aan anderen, maar denk zelf mee na over oplossingen. Zo bereik je heel snel resultaat."

“Als we niet samenwerken, krijgt de werkgever vrij spel.”

SAMENWERKING TUSSEN
ABVV-METAAL EN BTB BIJ
WALLENIUS WILHELMSSEN LOGISTICS

In de Zweeds-Noorse rederij Wallenius Wilhelmsen Logistics in Zeebrugge zijn ABVV-Metaal en BTB twee handen op één buik. Terwijl de werkgever er een verdeel-en-heerspolitiek voert, staan de twee vakbonden dankzij hun intensieve samenwerking sterker dan ooit. BTB-delegee Denis Paelinck: "Zo helpen we onze leden nog beter verder en konden we al veel oneerlijke situaties vermijden."

Andere statuten, dezelfde werkomgeving

Denis Paelinck: "In Wallenius Wilhelmsen Logistics (WWL) komen vier paritaire comités samen: haven, bedienden, logistieke steun voor de haven en de metaalbouw. Ook al hebben de medewerkers uiteenlopende statuten: onze mensen werken op dezelfde kaaien en eten in dezelfde refters. Dus beslist de werkgever iets voor de ene doelgroep, dan is de kans groot dat er ook een impact is voor de andere arbeiders. Zo is de samenwerking tussen BTB en ABVV-Metaal op het bedrijf in de loop van de jaren gegroeid. We delen alle informatie van vergaderingen en gesprekken, signaleren problemen of plannen die we oppikken in de wandelgangen, verwijzen werknemers met vragen naar elkaar door en spreken gemeenschappelijke standpunten af."

Geen respect voor het sociaal overleg

Werner Schmitt, delegee voor ABVV-Metaal: "Op die manier staan we veel sterker tegenover het management. Want bij WWL is het sociaal overleg nog altijd niet vanzelfsprekend. De werkgever ziet ons echt als een vervelende luis in de pels. En de sociale wetgeving lijkt voor hem niet van toepassing te zijn. Zo misbruikt het bedrijf het systeem van de uitzendarbeid. Elk jaar duurt het tot april vooraleer de medewerkers hun ecocheques uitbetaald krijgen – vier maanden te laat. Ook de uitbetaling van de woon-werkvergoedingen laat te vaak op zich wachten. Ontslagen

"We delen informatie en spreken gemeenschappelijke standpunten af."

"Ook al is de structuur van ABVV-Metaal en BTB anders, samenwerken loont."

werknemers komen in de problemen met hun uitkering omdat het bedrijf eindeloos treuzelt met het C4-formulier. En zo kan ik nog wel doorgaan met de voorbeelden. Dus moeten we als vakbond voortdurend alert blijven."

Verdeel en heers

Marino Doebbels, hoofddelegee voor ABVV-Metaal: "Als we niet samenwerken, zou de werkgever vrij spel krijgen. Een concreet voorbeeld: WWL investeert in een gloednieuwe terminal. Tegen ons werd gezegd dat die kaai alleen gebruikt zal worden voor logistiek werk, zoals stockeren, auto's wassen ... Maar Denis kreeg deze week een cao in handen waaruit blijkt dat er ook activiteiten zullen plaatsvinden zoals schuren, spuiten en monteren. Het bedrijf probeert met andere woorden om koetswerk te laten uitvoeren door logistieke arbeiders tegen een lager loon. En ze voeren een verdeel-en-heerspolitiek door andere informatie door te geven aan onze twee vakbonden. Dat is buiten ons gerekend. We geven die informatie aan elkaar door en trekken aan hetzelfde zeel. De cao zoals die nu is opgesteld, komt er niet door."

Samen actievoeren

Denis Paelinck: "Na de crisis kreeg Marino in de ondernemingsraad te horen dat de bedienden een premie zouden ontvangen voor het zware coronajaar 2020. Hij heeft mij toen direct ingelicht. Onze haven- en metaalarbeiders waren in coronatijden verplicht om te blijven werken op de kaaien, terwijl de bedienden thuis konden werken. Die premie was zuivere discriminatie. Toen de werkgever niet wilde weten van een premie voor iedereen, hebben we samen actie gevoerd en legden we het werk neer. Daardoor hebben we die premie toch binnengehaald."

"Tenslotte horen we allemaal bij diezelfde rode vakbond."

Betere dienstverlening voor leden

Marino Doebbels: "Op het ABVV-Metaalcongres in Antwerpen hoorden we hier en daar twijfels over de samenwerking tussen ABVV-Metaal en BTB. Het zou de werkdruk op de metallo's vergroten en er zouden te veel verschillen zijn in structuur en organisatie. Maar die verschillen hoeven ons toch niet tegen te houden om informatie te delen en samen te werken waar het kan? We zien het hier elke dag op de werkvloer: samen leveren we een betere dienstverlening aan onze leden. Want voor hen maakt het niet uit wie hen helpt. Die hokjes moeten wij zelf ook vaker wegdenken. Tenslotte horen we allemaal bij diezelfde rode vakbond."

Over Wallenius Wilhelmsen Logistics

Wallenius Wilhelmsen Logistics is marktleider voor roll-on-roll-offvervoer. Met 128 schepen bedienen ze vijftien handelsroutes naar zes continenten. Ook op het land hebben ze een uitgebreid distributienetwerk, met 121 verwerkingscentra en negen haventerminals, waaronder één in Zeebrugge.

MARINO DOEBBELS

Hoofddelegee voor ABVV-Metaal
Gestart in 2012 bij Wallenius Wilhelmsen Logistics als leidinggevend arbeider

WERNER SCHMITT

Delegee voor ABVV-Metaal
Gestart in 2011 bij Wallenius Wilhelmsen Logistics

DENIS PAELINCK

Delegee voor ABVV-Metaal en BTB
Gestart in 1984 als havenarbeider

Als je een paraplu hebt, dan moet je die delen. En als je er geen hebt, dan deel je de regen.' Het is mijn favoriete quote om te omschrijven wat solidariteit precies betekent. De quote komt van de Britse auteur G.K. Chesterton. Hij was een ongelooflijk productief schrijver met een ongebreidelde verbeelding, die meer dan 100 boeken uitbracht, naast een succesvolle detectivereeks, filosofische werken en een veelvoud aan politiek geladen essays en opiniestukken.

De paraplu van de toekomst.

SOLIDARITEIT:
BLOG VAN PHILIPPE DIEPVENTS

Ik vind dat een mooi idee, dat van die paraplu, maar hoe moet je zo iets toepassen op de wereld waarin we vandaag leven? Want net zoals vele andere ideologische begrippen, is solidariteit vandaag wel een beetje vertroebeld geraakt. Moeten we wel solidair zijn met die werkloze, wanneer er zoveel vacatures openstaan? Waarom is het zoveel makkelijker om onze huizen en harten open te stellen voor de Oekraïense vluchteling dan voor degene die uit pakweg Ethiopië komt aankloppen? Wie naar sociale media kijkt, ziet naast cupcakes toch ook vooral de alomtegenwoordigheid van het onbegrepen, verzuurde individu dat zijn of haar woede uitschreeuwt om het hem/haar aangedane onrecht maar tegelijk niet in staat lijkt zich in te leven in dat van een ander. Waarom lijken zoveel mensen harder te vechten voor het recht om een ander te kwetsen met het N-woord dan dat ze om lege brooddozen malen? Zijn we dan zoveel egoïstischer geworden?

Volgens mij is dat slechts schijn en ligt de ware oorzaak elders. Solidariteit begint met de vaststelling dat er tegenslagen zijn die iedereen kunnen overkomen. Daarop volgt het geloof dat we door samen te werken de risico's kunnen spreiden en onszelf kunnen verzekeren, onszelf kunnen geruststellen dat wanneer het ons overkomt, we toch enigszins goed terecht zullen komen. Zo ontstonden de eerste coöperaties: er is een tekort aan brood, dus gaan we samen brood bakken en dan zijn alle magen gevuld. Het ontstond dus niet zozeer vanuit liefdadigheid of vanuit een moreel principe alleen, maar vanuit het besef dat het eigenbelang het beste gediend is door samen te werken en dat die samenwerking veiligheid biedt in een gevaarlijke wereld.

Ergens onderweg, met het succes dat herverdeling en de welvaartstaat kende, is het begrip enigszins vergleden naar in de eerste plaats een moreel principe. Iets dat je gewoon hoort goed te vinden, zoals niet gewelddadig zijn of een regelmatig een propere onderbroek dragen. Daar is niks mis mee, het is goed om ervoor te zorgen dat mensen solidariteit als logisch zien en als iets dat goed is voor iedereen. Daarnaast werd solidariteit ook verankerd en geïnstitutionaliseerd in de structuren van de verzorgingsstaat. Ook dat was een goede zaak, want het maakt die solidariteit robuuster en minder makkelijk af te breken.

Die twee evoluties hebben echter ook een negatief effect gehad. Hoe meer solidariteit uitgeoefend wordt door abstracte instellingen, hoe moeilijker het is voor het individu om het directe effect ervan te zien op het eigen leven en hoe meer het als een evidentie wordt gezien in plaats van iets waarvoor de eigen handen uit de mouwen gestoken moeten worden. Hoe meer het als een overtuiging verkocht wordt, hoe minder je nadenkt over waarom het eigenlijk echt wel belangrijk is, wat je er zelf aan hebt en hoe het precies werkt.

Philippe Diepvents (1977) is schrijver en columnist. Hij debuteerde in 2013 met *Bobby Ewing Blues* (uitgeverij de Brouwerij). Zijn tweede roman, *Vallen in liefde*, verscheen in 2015 bij Manteau. In het echte leven probeert hij een steen in de rivier te verleggen als hoofd studiedienst van de Vlaamse vleugel van het ABVV.

“Soms is de paraplu er een die alleen boven het hoofd van de hardwerkende Vlaming past.”

En toen kwamen de crisissen van onze eigen tijd eraan. Crisissen waarin plots bleek dat we toch niet zo gelijk waren in het aangezicht van tegenslag. De coronacrisis hakte op zeer ongelijke wijze in op de bevolking. Om het wat karikaturaal te stellen: daar waar de ene zich in zijn tuinstoel nestelde om van thuis uit te werken en opeens geld uitspaarde door die vakantie die niet kon doorgaan, moest de ander met angst voor de eigen gezondheid toch gaan poetsen of in een slecht verluchte bus rijden, of verloor die zwaar aan inkomen wegens tijdelijke of permanente werkloosheid. Ook al kon iedereen ziek worden door het virus. En nu met de energiecrisis zien we hetzelfde opnieuw gebeuren: heb je een gasvuurtje of zonnepanelen, woon je alleen in een huurwoning of als tweeverdiener in een geïsoleerd herenhuis, het maakt een wereld van verschil. Ook al bedreigen oorlog, opwarming, overstromingen of een stijgende factuur ons allemaal.

De gevaarlijke wereld is er nog steeds en die bedreigt nog steeds het merendeel van de mensen. Maar wel steeds meer in ongelijke mate en op verschillende, meer complexe manieren. Wie de middelen heeft om snel te investeren in een passiefhuis, heeft moeite om te begrijpen waarom een andere zijn vervuilende dieselautootje niet inruilt. **We delen niet meer altijd dezelfde regen.**

En, niet onbelangrijk, de politieke en ideologische paraplu's die ons aangereikt worden zijn steeds vaker kleine modelletjes die inspelen op de angsten en onzekerheden van de ene of de andere groep. Soms is het een paraplu die alleen voor het eigen volk gereserveerd wordt en voor wie niet op ons lijkt is er dan geen plaats. Soms is het een paraplu die alleen de ecologisch bewuste stedeling beschermt, want wie daar niet woont heeft gewoon de verkeerde keuzes gemaakt of heeft het allemaal nog niet zo goed begrepen. Soms is de paraplu er een die alleen boven het hoofd van de hardwerkende Vlaming past.

Ik geloof dus niet dat we er zoveel egoïstischer op zijn geworden, maar wel dat de complexiteit van de wereld waarin we leven het steeds moeilijker maakt om duidelijk te zien dat we wel degelijk allemaal door dezelfde gevaren

bedreigd worden én dat het wel degelijk in ons eigen belang is om ieders tegenslag mee te nemen in het ontwerp van onze paraplu. Dat is dan ook de grootste uitdaging die ons vandaag wacht. Tonen dat de regen op ons hoofd uiteindelijk uit dezelfde wolk valt. En dat elke paraplu die niet iedereen beschermt, uiteindelijk op de lange termijn ook jou niet zal blijven beschermen.

Chesterton leefde van 1874 tot 1936, een van de woeligere periodes in onze recente geschiedenis en een tijd die niet van grote crisissen was gespaard. En hij had een originele visie op de wereld. In een era waarin de tweespalt tussen de kapitalistische en de communistische ideologie absoluut was nam hij positie in tégen beide. Hij geloofde noch in de ongebreidelde markt van het kapitalisme, noch in de absolute gelijkheid van het communisme. Hij was een fervent voorvechter van herverdeling over een zo groot mogelijke groep aan 'kleine rijken', zonder daarbij absolute gelijkheid te proberen nastreven. Hij had de verbeelding om te dromen over een andere wereld.

Het nieuwe model paraplu dat we nodig hebben, zal niet uit de lucht komen vallen of door politici zomaar aangereikt worden. Net zoals zoveel jaren geleden, zullen we ook zelf terug de handen uit de mouwen moeten steken. We zullen terug aan het broodbakken moeten slaan. Of dat nu in energiecoöperaties is, in deelprojecten, in nieuwe manieren bedenken om met elkaar te praten en samen naar een oplossing te zoeken. En later zullen we ervoor moeten vechten opdat het ook allemaal beleid wordt, geïnstitutionaliseerd wordt en evident bevonden. Maar wat we dus in de eerste plaats nodig hebben, is een hele hoop verbeelding. Ik denk dat ik G.K. Chesterton nog maar eens ga herlezen.

Philippe Diepvents,
Directeur studiedienst Vlaams ABVV,
schrijver en columnist

De pensioen- hervorming door de ogen van federaal secretaris van het ABVV Raf De Weerd

Raf De Weerd is federaal secretaris van het ABVV en woordvoerder inzake (onder andere) pensioenen. We leggen hem enkele vragen voor omtrent de recente pensioenhervorming.

Voor een menselijk pensioen

anders werken, anders met pensioen!

Hoe beoordeelt het ABVV de pensioenmaatregelen van de regering-De Croo?

RAF: Je kunt niet zeggen dat het allemaal slecht is, maar het is ook niet goed genoeg. Onze evaluatie is dus gemengd. De verhoging van het minimumpensioen is uiteraard zeer positief. Maar het feit dat de toegang tot dat minimumpensioen strenger wordt en dat er met geen woord wordt gerept over de zware beroepen, ligt voor ons zeer moeilijk.

Een minimumpensioen van 1.500 euro netto – het zal zelfs iets meer zijn – is een belangrijke realisatie. Welke rol heeft het ABVV hierin gespeeld?

RAF: Ik overdrijf niet als ik zeg dat het ABVV die pluim op zijn hoed mag steken. Het is dankzij ons dat deze kwestie op de politieke agenda is gekomen en werd opgenomen in het regeerakkoord. Zonder de inzet van onze leden en militanten was dit er nooit gekomen. We mogen fier zijn dat we dit hebben gerealiseerd.

Maar een aanzienlijke groep werknemers dreigt nu wel geen toegang meer te hebben tot het minimumpensioen. Je moet immers 20 jaar 'effectief gewerkt' hebben.

RAF: Dat is hét grote pijnpunt van de hervorming en ze werd trouwens pas een hele tijd na de verhoging van het minimumpensioen doorgevoerd. Vooral vrouwen – die vaker deeltijds werken – en langdurig zieken vallen uit de boot. Mensen die ziek worden of zorgtaken opnemen, worden dus gestraft en dat is niet rechtvaardig. Bovendien wordt hier een gevaarlijk precedent geschapen. Want vandaag is het 20 jaar, maar wie garandeert ons dat een toekomstige rechtse minister van Pensioenen daar geen 30 jaar of meer van maakt?

Zoals je reeds aangaf, wordt er ook niets gezegd over zware beroepen of belastend werk. Een gemiste kans?

RAF: Ja, het is pijnlijk dat daar zelfs niet over wordt gepraat. Het ligt ook niet op tafel bij de pensioendossiers die nog moeten worden uitgeklaard en waarbij de regering het advies aan de NAR heeft gevraagd. We zullen doen wat in onze mogelijkheden ligt om dit dossier toch nog op de agenda te krijgen.

CONCLUSIE

ABVV-Metaal en BTB reageren gemengd op de pensioenhervorming van de regering-De Croo. De verhoging van het minimumpensioen tot (meer dan) 1.500 euro netto is historisch en belangrijk. Tegelijkertijd zijn we teleurgesteld dat de toegangsvoorwaarden werden verstrengd. Langdurig zieken en vrouwen zijn hier het grootste slachtoffer.

De opnieuw ingevoerde pensioenbonus biedt een extraatje voor wie in staat is om te werken tot 65 jaar. Maar voor veel werknemers – zeker metaal- en transportarbeiders – is aan de slag blijven tot 65 jaar (en binnenkort zelfs 66 jaar) een utopie.

Het pensioenakkoord rept met geen woord over 'zware beroepen' en 'belastend werk'. Het wordt nochtans tijd dat daar afspraken over komen, zodat werknemers met een zwaar beroep vervroegd op pensioen kunnen, zonder financieel gestraft te worden.

Voor ons is het duidelijk. Met deze pensioenhervorming is het werk nog lang niet af. ABVV-Metaal en BTB zullen blijven strijden voor betere pensioenen, een lagere pensioenleeftijd en werkbare loopbanen!

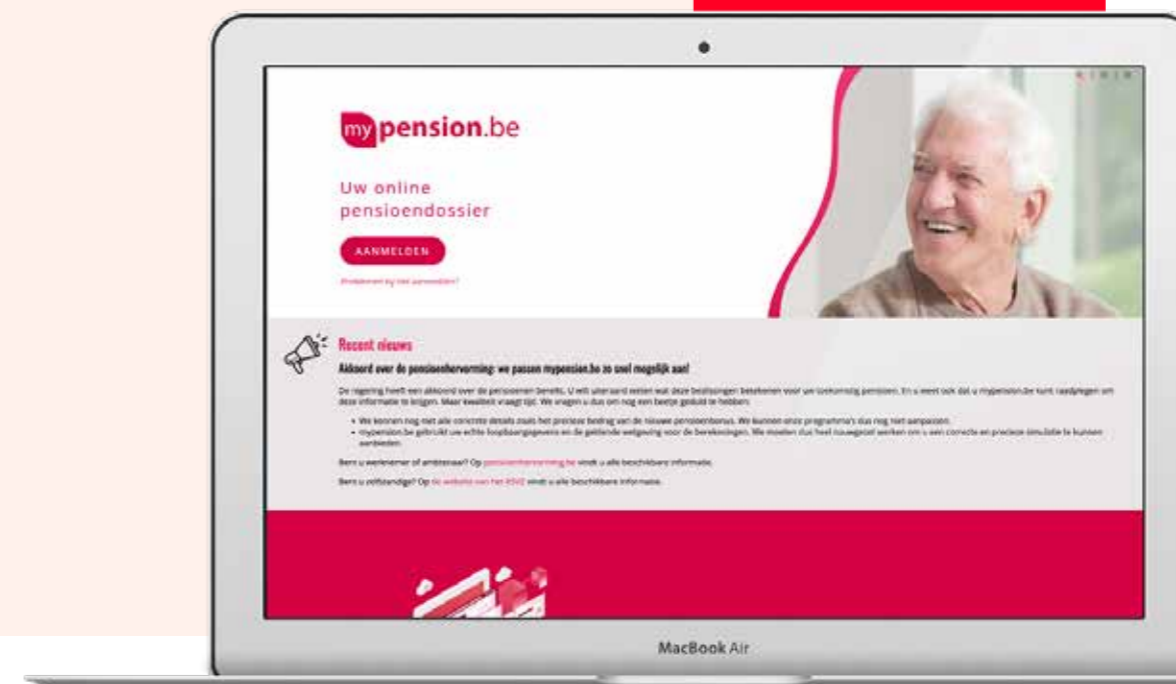
JOUW PENSIOEN DE BELANGRIJKSTE PRINCIPES OP RIJ

- ▶ De **wettelijke pensioenleeftijd** in België is momenteel 65 jaar. De pensioenleeftijd wordt vanaf 2025 opgetrokken tot 66 jaar en vanaf 2030 tot 67 jaar.
- ▶ Werknemers kunnen ook op **vervroegd pensioen**, als ze voldoen aan bepaalde leeftijds- en loopbaanvoorwaarden. Vervroegd pensioen is mogelijk op:
 - 60 jaar na 44 jaar loopbaan
 - 61 jaar na 43 jaar loopbaan
 - 62 jaar na 43 jaar loopbaan
 - 63 jaar na 42 jaar loopbaan
- ▶ Je hebt recht op een **volledig pensioen na 45 loopbaanjaren**. Werk je minder dan 45 jaar? Dan wordt jouw pensioen pro rata berekend (bijv. 40/45 of 42/45).
- ▶ Om het **aantal loopbaanjaren** te berekenen, wordt gekeken naar de effectief gewerkte jaren én naar de gelijkgestelde periodes (zoals ziekte, werkloosheid en tijdskrediet).
- ▶ Het **pensioenbedrag** dat je als werknemer zal krijgen, is afhankelijk van de hoogte van je loon, van het aantal jaren dat je gewerkt hebt en van je gezinstoestand.

Werknemers met zwaar beroep op vervroegd pensioen!

Zonder financiële straf!

ALLES WETEN OVER
JOUW PENSIOEN?
SURF DAN NAAR
WWW.MYPENSION.BE

“Het activisme is aan een opmars bezig. Dat is hoopgevend.”

ABVV-METAAL SPRAK
MET ELS HERTOGEN –
DIRECTEUR VAN 11.11.11

Hoe is het gesteld met de wereld en hoe maken we ze beter?

W

e hebben betere tijden gekend. Eerst kregen we af te rekenen met een globale pandemie en vervolgens besloot Rusland om Oekraïne binnen te vallen, met een ongeziene energiecrisis tot gevolg. Op veel plaatsen staan democratieën en mensenrechten onder druk, terwijl autoritaire

en populistische sujetten de wind in de zeilen hebben. Ondertussen warmt onze planeet verder op en neemt de klimaatverandering steeds engere proporties aan.

Nee, het zijn geen tijden om vrolijk van te worden. Maar er is hoop! In de hele wereld strijden burgers, activisten, journalisten en syndicalisten voor verandering. Ze komen op straat voor meer rechtvaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. ABVV-Metaal maakt de balans op van de toestand van de wereld met Els Hertogen – directeur van 11.11.11, de Koepel van Internationale Solidariteit. Een gesprek over de problemen van vandaag en de oplossingen van morgen: "Als we blijven morrelen in de marge, gaan we er niet geraken."

11.11.11 WERD 15 JAAR GELEDEN OPGERICHT (ALS OPVOLGER VAN HET IN 1966 OPGERICHTE NATIONAAL CENTRUM VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING). OP WELKE MANIER IS DE WERELD SINSDIEN VERANDERD? WELKE BELANGRIJKE TRENDS ZIEN JULLIE?

HERTOGEN: "Ik herinner mij nog dat we 15 jaar geleden intern aan het discussiëren waren of we ons niet moesten bezighouden met het klimaatthema. Sommigen vonden dat niet nodig en het was al zeker niet onze corebusiness. Vandaag is het wél een kernthema binnen onze werking. Het klimaatprobleem raakt immers aan de essentie van internationale solidariteit, want de meest kwetsbaren worden er het hardst door getroffen."

Dat brengt mij tot een meer algemene trend. Vandaag zijn we permanent in crisis. De ene crisis volgt de andere op: corona, oorlog, energie en klimaat. Deze crisissen hebben met elkaar gemeen dat ze bestaande ongelijkheden versterken en uitvergroten. De zwaksten worden altijd het hardst geraakt. De klimaatcrisis slaat veel heviger toe in armere landen. En in eigen land werden kwetsbare gezinnen ook harder getroffen door de recente overstromingen.

Die permanente crisismodus zorgt ervoor dat onze beleidsmakers vooral naar de korte termijn kijken. Politici zijn bezig met het oplossen van de dagelijkse problemen. Dat is begrijpelijk, maar er is te weinig aandacht voor de diepere oorzaken. De structurele oorzaak van overstromingen en andere klimaatproblemen – en trouwens ook van de huidige energiecrisis – is dat we nog altijd te veel fossiele brandstoffen gebruiken. Het probleem wordt te weinig ten gronde aangepakt."

WELKE EVOLUTIES ZIEN JULLIE NOG?

HERTOGEN: "We zien ook dat het middenveld steeds meer onder druk komt te staan. Dat is zo in België maar nog veel meer in landen zoals Brazilië, de Filippijnen, Hongarije en Polen. Heel wat activisten moeten daar vrezen voor hun leven. De maatschappelijke en politieke ruimte die het middenveld en de pers krijgen om hun ding te doen, wordt steeds kleiner. Dat is een gevaarlijke evolutie."

Daarnaast is er de opmars van fake news, dat vooral op sociale media floreert. In tijden van crisis is het al niet evident om aan politiek te doen en compromissen te sluiten, wanneer je uitgaat van objectieve feiten. Maar vandaag is er zoveel fout nieuws, waardoor het debat verward raakt. We zien dat goed in de discussies over migratie, klimaat en fiscaliteit. Perceptie is vaak belangrijker dan de

feiten. Dat maakt het voor ons – maar ook voor vakbonden – moeilijker om impact te hebben, want je moet veel tijd en energie steken in het doorprikken van bepaalde verhalen vooraleer je kunt overgaan tot de essentie."

VROEGER GINGEN VELEN ERVAN UIT DAT DE WERELD STEEDS BETER WERD: MEER DEMOCRATIE, MEER MENSENRECHTEN EN MINDER ARMOEDE. VANDAAG LIJKT EERDER HET OMGEKEERDE WAAR TE ZIJN.

HERTOGEN: "Ja, dat klopt. Wereldwijd daalde de armoede de afgelopen decennia, maar dat is in heel grote mate toe te schrijven aan de economische groei in China. Los daarvan evolueren de cijfers niet gunstig. In de hele wereld heeft de pandemie veel mensen opnieuw in armoede gestort. Ook de klimaatverandering brengt steeds meer economische rampspoed. Zoals ik zei: crisissen versterken bestaande ongelijkheden. Dat geldt ook voor de mensenrechten. Heel wat regeringen – van Brazilië tot Polen – hebben de pandemie misbruikt om hun macht te vergroten en dissidenten monddood te maken. Terzelfdertijd – en het is belangrijk om dat te benadrukken – zien we ook dat veel mensen dat niet zomaar aanvaardden. Ze organiseren zich en komen op straat voor hun rechten. Ook het activisme is aan een opmars bezig. Kijk naar de globale klimaatbeweging, die in grote mate getrokken wordt door jonge vrouwen. Dat zijn hoopgevende signalen."

“Het klimaatprobleem raakt immers aan de essentie van internationale solidariteit, want de meest kwetsbaren worden er het hardst door getroffen.”

ER ZIJN DUS HEEL WAT UITDAGINGEN EN PROBLEMEN, MAAR JULLIE ZIJN HOOPVOL DAT WE NIET MET Z'N ALLEN DE DIEPERIK INDUIKEN?

HERTOGEN: "Wij maken bewust de keuze om hoopvol naar de toekomst te kijken. We kunnen hoopvol zijn omdat we ondanks alles nog steeds veel activisten en changemakers zien, die nieuwe ideeën en praktijken aanreiken. Maar als we in de marge blijven morrelen in plaats van de fundamentele oorzaken aan te pakken, dan gaan we er niet geraken. We hebben nood aan systeemverandering. Het is dus belangrijker dan ooit voor activisten om hun stem te laten horen, om mensen te hebben die op zoek gaan naar hefbomen om dingen ten goede te veranderen."

VORIG JAAR WERD JOUW BOEK VAN LIEFDADIG NAAR RECHTVAARDIG GEPUBLICEERD. DAARIN LAAT JE 11 MENSEN AAN HET WOORD OVER INTERNATIONALE SOLIDARITEIT EN OVER ACTUELE UITDAGINGEN ZOALS HONGERSNOOD EN KLIMAATVERANDERING. WAT HEB JE DAAR ZELF UIT GELEERD?

HERTOGEN: "De essentie van dat boek is dat wij – mijzelf inbegrepen – internationale solidariteit nog te veel benaderen vanuit een liefdadigheidsperspectief, terwijl het cruciaal is om dat begrip te claimen vanuit het perspectief van rechtvaardigheid. We moeten veel sterker de internationale machtsverhoudingen in vraag stellen en zorgen voor economische rechtvaardigheid. Alleen zo is échte solidariteit mogelijk."

KUN JE ENKELE VOORBEELDEN GEVEN UIT JE BOEK DIE DAT ILLUSTREREN?

HERTOGEN: "Ik vond de bijdragen over dekolonisering zeer interessant. In die stukken wordt telkens benadrukt dat de

“Wij maken bewust de keuze om hoopvol naar de toekomst te kijken. We kunnen hoopvol zijn omdat we ondanks alles nog steeds veel activisten en changemakers zien, die nieuwe ideeën en praktijken aanreiken.”

Foto Mies Cosemans

huidige ongelijkheid tussen landen haar oorsprong vindt in de koloniale periode van de 19e en 20e eeuw. Dat lijkt evident maar de impact gaat dieper. De manier waarop wij in het Westen kijken naar landen in het globale Zuiden is nog altijd sterk beïnvloed door het kolonialisme. Het zit verankerd in ons taalgebruik en in onze denkbeelden. Ik ben zelf ook een kind van dat narratief. We moeten ons daarvan bewust zijn en erkennen dat de koloniale periode vandaag nog sterk doorspeelt en bijdraagt aan zowel de huidige ongelijkheid als aan

het hedendaagse racisme. Voor 11.11.11 impliceert dit onder andere dat we onze strijd tegen racisme veel explicieter moeten maken.

Ook de bijdrage van Natalia Greene vond ik sterk. Zij heeft mijn denken over de verhouding mens-natuur uitgedaagd. Ze schrijft dat mens en natuur inherent verweven zijn aan elkaar en dat de natuur geen instrument mag zijn voor menselijke ontwikkeling. Dat lijkt opnieuw evident, maar zij koppelt daar heel concrete praktijken en gevolgen aan. Ze geeft de natuur rechten, waardoor mensen – namens die natuur – naar de rechtbank kunnen stappen. Dat klinkt heel erg geitenwollensokkerig, maar het wordt vandaag wel in de praktijk toegepast. In Ecuador is het principe opgenomen in de grondwet en er zijn al meer dan 40 rechtszaken geweest – in naam van rivieren, dieren en natuurgebieden – waarbij mijnbouwbedrijven hun vergunningen werden ontnomen. Ook dat is dus een concept dat ons als beweging uitdaagt en een interessante manier om de status quo aan te pakken." ▶

WERK MAKEN VAN 'INTERNATIONALE SOLIDARITEIT' IS DE HOOFDOPDRACHT VAN 11.11.11. WAT BETEKENT DAT CONCEPT CONCREET VOOR JULLIE?

HERTOGEN: "In ons werk vertrekken wij altijd vanuit de analyse dat er structurele ongelijkheid is in de wereld en dat die alleen kan aangepakt worden via een herverdeling van macht en middelen. De bekende antropoloog Jason Hickel rekende eens uit hoeveel financiële middelen de rijke westerse landen hebben weggetrokken uit armere landen sinds 1960, onder andere door belastingen te ontwijken of door werknemers uit te buiten. Hij kwam uit op een bedrag van 62 biljoen dollar – dat is 62.000 miljard! Dus als ik zeg dat we op globaal niveau een herverdeling van middelen nodig hebben, dan gaat het in de eerste plaats over economische en fiscale rechtvaardigheid, waardig werk en eerlijke lonen. Dat is wat internationale solidariteit voor ons concreet betekent."

HOE PRESTEREN DE EUROPESE UNIE EN ONS LAND OP VLAK VAN INTERNATIONALE SOLIDARITEIT?

HERTOGEN: "Het meest recente voorbeeld is de aanpak van de coronacrisis. In Europa en België werd dat vooral vanuit liefdadigheid aangepakt en niet vanuit het perspectief van rechtvaardigheid en solidariteit. België maakte extra middelen vrij om haar overschotten aan vaccins te verdelen aan landen zoals Vietnam en Ethiopië. Wij hebben de macht en de middelen om veel vaccins te kopen en de restjes schenken we weg aan armere landen. Dat is liefdadigheid en een heel enge visie op internationale solidariteit."

WAT HADDEN WE DAN WEL MOETEN DOEN?

HERTOGEN: "De EU was beter ingegaan op de vraag van landen zoals Zuid-Afrika en India om de patenten op de coronavaccins tijdelijk op te heffen. Hadden we dat gedaan, dan waren er

“In Afrika is nu een blok ontstaan dat zegt: wanneer er nog eens een pandemie uitbreekt, dan kunnen we niet meer op Europa rekenen maar moeten we het zelf oplossen. Europa heeft dus kansen laten liggen om goodwill te creëren en duwt op die manier heel wat Afrikaanse landen nog meer in de handen van landen zoals China.”

meer vaccins beschikbaar in de lage-inkomenslanden en waren we veel sneller uit de pandemie geraakt. Op dat vlak heeft Europa slechte punten gescoord, want het was vooral de EU die dwarslag. Meryame Kitir – onze minister van Ontwikkelingssamenwerking – heeft wel gepleit voor een tijdelijke patentopheffing, maar de Belgische regering is haar daarin niet gevolgd.

Het gevolg is dat veel mensen ondervonden hebben dat hun gezondheid en levens minder belangrijk zijn dan de onze. In Afrika is nu een blok ontstaan dat zegt: wanneer er nog eens een pandemie uitbreekt, dan kunnen we niet meer op Europa rekenen maar moeten we het zelf oplossen. Europa heeft dus kansen laten liggen om goodwill te creëren en duwt op die manier heel wat Afrikaanse landen nog meer in de handen van landen zoals China."

LATEN WE EENS KIJKEN NAAR DE OORLOG IN OEKRAÏNE EN NAAR DE VLUCHTELINGENSTROOM DIE DAT HEEFT VEROORZAAKT. JULLIE HEBBEN VAAK GEWEZEN OP ONZE DUBBELE STANDAARD INZAKE DE OPVANG VAN VLUCHTELINGEN: OEKRAÏNERS ZIJN HIER VEEL MEER WELKOM DAN AFGHANEN OF SYRIËRS.

HERTOGEN: "Er wordt dan altijd verwezen naar het argument van 'culturele of geografische nabijheid', maar voor ons is die dubbele standaard niet aanvaardbaar. In de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens staat zwart op wit dat iedereen die in een conflictsituatie zit, recht heeft op bescherming, los van afkomst, religie of huidskleur. Wat je ook merkt in de discussie over 'nabijheid' is dat dit begrip rekbaar wordt ingevuld. Cyprus ligt bijvoorbeeld dicht bij Syrië, maar er wordt nooit gezegd dat Syrische vluchtelingen in Cyprus moeten worden opgevangen. En toen de Taliban aan de macht kwam in Afghanistan, werd Turkije

benoemd als 'nabije regio' terwijl die landen meer dan 2000 kilometer uit elkaar liggen. Er is dus geen objectieve maatstaf.

Dat neemt niet weg dat vluchtelingen het liefst van al zo dicht mogelijk bij huis blijven, dus wij zijn voorstander van opvang in de regio. In de praktijk gebeurt dat ook. Meer dan 85 % van de vluchtelingen in de wereld, bevindt zich in een buurland. Europa laat hier trouwens opnieuw steken vallen. Ze beloven om middelen vrij te maken om opvang in de regio mogelijk te maken, maar die middelen komen er niet. De oogkleppen worden ook opgezet. Kijk naar de vluchtelingenkampen in Libië, waar de mensenrechten massaal geschonden worden en waar er pushbacks zijn. Maar dat willen we allemaal niet zien."

BEGRIJP JE DAT VEEL MENSEN IN EUROPA BEZORGD ZIJN OVER DEZE VLUCHTELINGENSTROMEN? RECENT WAS ER NOG DE CRISIS AAN HET KLEIN KASTEELTJE IN BRUSSEL, WAAR ASIELZOEKERS DAGENLANG IN DE RIJ MOETEN STAAN.

HERTOGEN: "Op basis van de huidige afspraken moet België 16.000 asielzoekers per jaar opvangen. Dat is 0,14 % van de Belgische bevolking en dus perfect haalbaar. Vandaag zien we inderdaad opnieuw de problemen aan het Klein Kasteeltje, waar asielzoekers zich moeten aanmelden. In feite is dat geen asielcrisis maar een opvangcrisis, die het gevolg is van politieke beslissingen om de buffercapaciteit helemaal af te bouwen. Fedasil en het Rode Kruis hebben meermaals gewaarschuwd om die capaciteit niet af te bouwen. Maar daar is vanuit de politiek nooit naar geluisterd.

Maar voor ons is vooral de framing en de communicatie over het migratiebeleid zeer belangrijk. Het gaat voortdurend over 'crisis' en 'overspoeld worden'. Maar als je naar de cijfers kijkt is, dan is daar ►

“Het punt is dat de rijkere landen de middelen hebben en de armere landen niet. En hoe je het ook draait of keert: het zijn de rijke geïndustrialiseerde landen die historisch verantwoordelijk zijn voor de klimaatverandering.”

helemaal geen sprake van. Die framing is gevaarlijk en kan verregaande gevolgen hebben. De tegenstanders van migratie gaan heel slim om met de angst die mensen hebben voor alles wat vreemd is. Maar er zijn meerdere manieren om met die angst om te gaan. Ofwel wakker je ze aan, ofwel toon je politiek leiderschap en breng je de boodschap dat we dit als samenleving heus wel aankunnen.”

OVER NAAR HET KLIMAAT DAN. OP 23 OKTOBER IS ER OPNIEUW EEN KLIMAATMARS IN BRUSSEL. OOK 11.11.11 IS VAN DE PARTIJ. WAT IS JULLIE LEZING VAN DE KLIMAATPROBLEMEN?

HERTOGEN: "Voor ons is de klimaatkwestie opnieuw een verhaal van onrechtvaardigheid en ongelijkheid. Zij die het minst hebben bijgedragen aan de opwarming van de Aarde, worden er het zwaarst door getroffen. Afrika is slechts verantwoordelijk voor 4 % van de mondiale uitstoot en toch krijgen zij nu al onevenredig veel te maken met droogte en mislukte oogsten. De ongelijkheid zit trouwens niet alleen in de impact van de klimaatverandering, maar ook in de middelen die landen hebben om de gevolgen op te vangen en om oplossingen te vinden."

IN NOVEMBER GAAT IN DE EGYPTISCHE BADPLAATS SHARM EL-SHEIKH DE 27e INTERNATIONALE KLIMAATCONFERENTIE DOOR. WELKE EISEN LEGGEN JULLIE DAAR OP TAFEL?

HERTOGEN: "Om het klimaatonrecht aan te pakken zijn er meerdere dingen nodig. Ten eerste moeten de grote uitstoters zoals de VS, China en Europa hun verantwoordelijkheid nemen en de uitstoot van broeikasgassen sterk terugdringen. Dat is essentieel om de opwarming onder controle te houden. Ten tweede moeten er voldoende middelen vrijgemaakt worden zodat kwetsbare landen ook de klimaatshift kunnen maken en de gevolgen kunnen aanpakken. Een rechtvaardige klimaatfinanciering is een van onze kerneisen. De economisch sterkere landen hebben beloofd om daarvoor elk jaar 100 miljard euro vrij te maken. Maar die doelstelling wordt niet gehaald. In 2021 bleef de teller steken op 70 miljard. Wij hebben berekend dat België jaarlijks 500 miljoen zou moeten vrijmaken, maar vorig jaar hebben we maar 130 miljoen besteed. We zien trouwens ook dat veel geld niet terecht komt bij de landen en de mensen die daar het meeste baat bij hebben. De middelen belanden vooral bij middeninkomenslanden of bij grote instellingen en bedrijven in plaats van bij lokale bevolkingsgroepen."

SOMMIGE MENSEN ZEGGEN: 100 MILJARD EURO PER JAAR IS VEEL GELD. EN WAAROM ZOU ONS LAND ELK JAAR 500 MILJOEN EURO MOETEN BETALEN OM DE KLIMAATPROBLEMEN ELDERS IN DE WERELD OP TE LOSSEN?

HERTOGEN: "Het hangt er van af hoe je het bekijkt. Een klein land zoals België besteedt elk jaar 13 miljard euro aan subsidies voor bedrijven die fossiele brandstoffen produceren. Het gaat dus in de eerste plaats om politieke keuzes. Nederland – ook een klein land – zal de komende drie decennia maar liefst 20 miljard euro investeren om zich te beschermen tegen de stijgende zeespiegel. En vergelijk Nederland eens met Bangladesh. Het zijn beide kustlanden die geconfronteerd gaan worden met een stijging van de zeespiegel, maar ze hebben niet dezelfde middelen om zich te beschermen. Het punt is dat de rijkere landen de middelen hebben en de armere landen niet. En hoe je het ook draait of keert: het zijn de rijke geïndustrialiseerde landen die historisch verantwoordelijk zijn voor de klimaatverandering. Het is trouwens ook in ons belang dat iedereen inspanningen kan leveren om klimaatneutraal te worden."

DE KLIMAATVERANDERING IS 200 JAAR GELEDEN IN GANG GEZET. TOEN WIST NIEMAND DAT HET VERBRANDEN VAN FOSSIELE BRANDSTOFFEN ZO SCHADELIJK WAS. IS HET NIET ONRECHTVAARDIG OM DE MENSEN IN HET WESTEN MET DE VINGER TE WIJZEN EN DE SCHULD TE GEVEN VOOR DE KLIMAATPROBLEMEN, ZOALS DE REGERING IN PAKISTAN RECENT DEED TIJDENS DE GROTE OVERSTROMINGEN IN DAT LAND?

HERTOGEN: "Dat is een goede vraag. Voor mij is het vooral belangrijk om te erkennen dat het Westen die rol heeft gespeeld en dat daar ook een

bepaalde verantwoordelijkheid aan wordt gekoppeld. Ik denk dat dit rechtvaardig is. Dat is niet hetzelfde als schuldgevoelens hebben. Dat is niet nodig en daar los je ook niets mee op. Maar je merkt wel dat we niet vooruit geraken zolang die erkenning er niet is en we onze verantwoordelijkheid niet nemen. Waarom zouden China en India dan over de brug komen? Hetzelfde geldt trouwens ook voor het kolonialisme. Schuldgevoel is opnieuw niet nodig. Maar het oprecht erkennen van de historische ongelijkheid én van de manier waarop dit vandaag nog doorwerkt, is wel belangrijk. Vanuit dat besef kunnen we positief verder bouwen. Wij dragen dus een verantwoordelijkheid, maar hebben ook de middelen en de knowhow om te zorgen voor oplossingen."

LATEN WE OM AF TE RONDEN EENS KIJKEN NAAR DE HUIDIGE ENERGIECRISIS. MET WELKE BRIL KIJKT 11.11.11 NAAR DAT PROBLEEM?

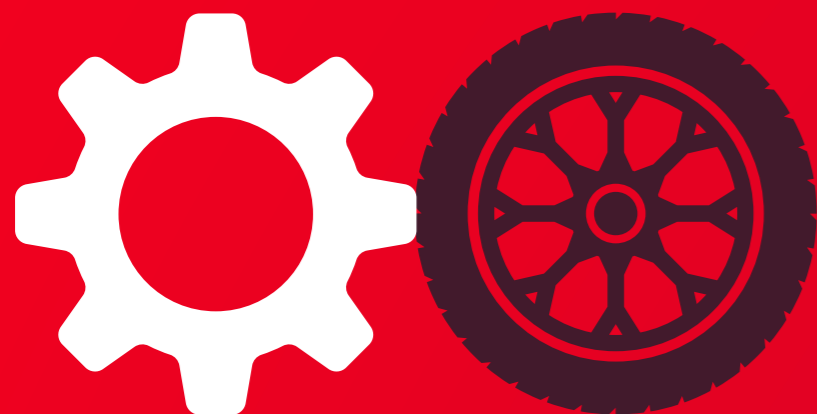
HERTOGEN: "De energiecrisis illustreert opnieuw dat er te weinig gekeken wordt naar de onderliggende oorzaken, zoals ik in het begin van ons gesprek zei. Hadden we meer geïnvesteerd in hernieuwbare energie en waren we sneller losgekomen van fossiele brandstoffen, dan waren we nu niet zo afhankelijk geweest van Russisch gas. Daarnaast zie je ook dat bepaalde energiebedrijven monsterwinsten maken op kap van gewone mensen. Ook dat is een structureel probleem, dat gaat over regulering en over de verhouding

tussen de overheid en de private sector. Die verhouding is nu scheefgetrokken en volledig in het voordeel van private bedrijven en hun woekerwinsten. We moeten dat dringend oplossen. Bedrijven hebben een verantwoordelijkheid tegenover de samenleving, zeker in tijden van crisis. Wij vinden dat wie veel heeft, moet geven aan wie minder heeft. Dat is solidariteit. Het is de taak van de overheid om daarvoor te zorgen."

DE GASCRISIS TREFT EUROPA IN ALLE HEVIGHEID, MAAR OOK VEEL ANDERE LANDEN BLIJVEN NIET GESPAARD VAN PROBLEMEN.

HERTOGEN: "Dat is juist. Ook in deze crisis is internationale samenwerking zeer belangrijk. Want de crisis in Europa staat niet los van wat er elders in de wereld gebeurt. In landen zoals Pakistan en Sri Lanka kampen ze ook met een energiecrisis en hoge inflatie, die nog een stuk erger is dan bij ons. In die landen hebben grote delen van de bevolking en bedrijven geen stabiele elektriciteitsvoorziening meer, met grote demonstraties en opstanden tot gevolg. Dat wordt deels veroorzaakt door de EU die massaal de wereldwijde LNG-voorraden opkoopt aan prijzen die armere landen niet kunnen betalen. Het gevolg is dan weer dat er in ons land ook steeds vaker asielzoekers uit landen zoals Sri Lanka aankloppen. Je ziet, alles is met elkaar verbonden en daarom is internationale solidariteit zo belangrijk."

“Bedrijven hebben een verantwoordelijkheid tegenover de samenleving, zeker in tijden van crisis.”

Mash-up is voltreffer!

Jongerendag Metaal/Transport 2022

Na enkele jaren oponthoud konden ABVV-Metaal en BTB-ABVV op 19 september eindelijk weer een netwerkdag organiseren voor de jonge delegees en militanten van beide centrales. Ook in het verleden vonden verscheidene gemeenschappelijke jongerendagen plaats om de jongerenwerking in de regio's te ondersteunen. ABVV-Metaal is dan ook meer dan enthousiast om deze traditie samen met de kameraden van BTB te kunnen reactiveren. Dit event is de gelegenheid bij uitstek voor onze jongeren om kennis te maken met andere gedreven syndicalisten en te netwerken met gelijkgezinden uit andere sectoren, bedrijven en regio's. Gekoppeld aan een interessante workshop voor onze jongere doelgroep, zorgt deze dag ervoor dat de opkomende generatie sterker in haar schoenen staat.

WAT STOND ER OP HET PROGRAMMA?

De groep bezocht de Haven van Antwerpen onder leiding van de BTB Jongeren. Zij vertelden met veel overtuiging aan hun collega's van de metaalsectoren en het wegvervoer over het reilen en zeilen in deze wereldhaven en hoe Metaal en Transport elkaar er dagelijks versterken.

Voorts kregen de jonge veulens van onze centrales een uiteenzetting rond het gebruik van social media. De deelnemers werden ondergedompeld in een hoop 'tips & tricks' om strategisch via sociale media andere jongeren te bereiken. Wat wel en ook wat niet te

doen, allemaal heel hands-on, met veel voorbeelden. Eindigen deden we met de opname van de allereerste TikTok van Metaal/Transport!

WAAR LIGGEN JONGEREN WAKKER VAN?

De energiecrisis hakt deze maanden zeer zwaar in op de koopkracht van alle Europese burgers. Jongeren zijn dikwijls de eerste slachtoffers, aangezien zij veel vaste kosten hebben (hypotheek, huur, jonge kinderen ...) en nog geen spaarpot hebben om schokken op te vangen. We moeten alles op alles zetten om te voorkomen dat deze energiecrisis een humanitaire schuldencrisis wordt.

Onze jonge militanten kenden dan ook massaal hun steun toe aan onze koopkrachtsacties om de overheden te verplichten om snel met oplossingen te komen.

Ortwin Magnus bevestigde: "Deze hernieuwde jongerendag stond in het teken van netwerking en communicatie, maar binnenkort willen we verder inhoudelijk en ondersteunend werken. Het doel is om dicht jonge militanten structureel te betrekken en te ondersteunen zodat ze hun inbreng hebben in onze werking. We zien ze dus graag snel weer terug."

“Het doel van zo'n jongerendag is om jonge militanten structureel te betrekken en te ondersteunen zodat ze hun inbreng hebben in onze werking.”

ORTWIN MAGNUS,
ONDERVOORZITTER ABVV-METAAL

Er is nog werk aan de werkstress-winkel!

Bijna een derde van de Belgische werknemers loopt risico op burn-out. Zo goed als de helft van die risicogroep staat hoogstwaarschijnlijk al op de rand van een burn-out. Deze groep werknemers groeide in de coronaperiode aan met maar liefst 61,4 %.

In de reeks 'De burn-out-pandemie' die krant *De Standaard* dit voorjaar publiceerde, zocht journaliste Nathalie Carpentier wekelijks naar antwoorden op de vraag: ligt de burn-out-pandemie aan ons of aan het systeem? Op woensdag 8 juni verscheen er een bijzonder artikel in deze reeks met de getuigenis van een jonge hoogspanningswerker die tijdens het werk volledig blokkeerde en afgevoerd moest worden. In deze getuigenis komt heel duidelijk naar voor dat de burn-out van deze arbeider te wijten was aan verschillende werkgerelateerde problemen.

zeitgeist De burn-outpandemie

“Toen ik weer ging werken, behandelde het bedrijf me als een gevaar.”

Burn-out? Dat ging over mensen die niet willen werken, dacht een jonge hoogspanningswerker. Tot hij bij een offshore windmolen op 10 meter hoogte blokkeerde en moest worden afgevoerd. "Onder arbeiders spreek je niet over gevoelens. Je wilt niet als een duts overkomen."

STRESSOREN

Al sinds 1999 zijn er al verschillende collectieve arbeidsovereenkomsten en koninklijke besluiten van kracht die specifiek over stress gaan, zoals cao 72 (voorkoming van werkstress) en de in 2014 aangepaste Welzijnswet (preventie van de psychosociale risico's op het werk). Die Welzijnswet bepaalt dat ... "De psychosociale risico's op het werk worden gedefinieerd als de kans dat één of meerdere werknemers psychische schade ondervinden die al dan niet kan gepaard gaan met lichamelijke schade, ten gevolge van een blootstelling aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk, waarop de werkgever een impact heeft en die objectief een gevaar inhouden."

En dat is een goede zaak, want de benadering op basis van deze vijf elementen is zeer belangrijk. Het verplicht de werkgever om de analyse van de risico's veel breder te trekken en ze alleszins niet te reduceren tot een persoonlijk probleem van de werknemer in kwestie.

DE WERKNEMERS ZIJN DE ECHTE EXPERTS

De aanpak van psychosociale risico's speelt een belangrijke rol in het kader van preventie. De risicoanalyse van de psychosociale risico's wordt uitgevoerd door de werkgever met medewerking van de werknemers. Dat is essentieel, want op de werkvloer/werkpost zijn de werknemers de ervaringsdeskundigen wat mentale en fysieke belastingen betreft.

Een mooi voorbeeld van de bredere benadering en het betrekken van de

werknemers vind je ook terug in de [checklist](#) van de FOD Werkgelegenheid 'Invloed van psychosociale aspecten op arbeidsongevallen'.

VRAAG NAAR MEER PREVENTIE VAN DE SERV

Op 23 mei 2022 meldde de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen dat er meer preventie nodig is om de stijgende trend van mensen met burn-outsymptomen om te buigen. Op basis van de cijfers van de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor 2019 rapporteert 13,6 % van de werknemers en 12 % van de zelfstandige ondernemers burn-outsymptomen. Dat komt overeen met circa 320.000 werknemers en 44.000 zelfstandige ondernemers. De meting dateert van vóór de coronacrisis, maar alles wijst erop dat de problematiek van burn-out zich anno 2022 minstens even scherp stelt.

“Het is belangrijk dat we alert blijven voor burn-out-symptomen en inzetten op de werkbaarheid van jobs.”

Hans Maertens,
voorzitter SERV

Hans Maertens, voorzitter van de SERV: "Burn-outsymptomen zijn in de eerste plaats slecht nieuws voor de betrokkene zelf maar ook de onderneming waar deze mensen werken, heeft er last van. Bij een krappe arbeidsmarkt is bovendien iedere uitval er één te veel. Het is belangrijk dat we alert blijven voor burn-outsymptomen en inzetten op de werkbaarheid van jobs. Dat is meteen ook één van de vier pijlers van het Werkgelegenheidsakkoord waarmee de Vlaamse sociale partners de krapte op de arbeidsmarkt willen tegengaan en mensen duurzaam aan het werk willen houden."

DE BURN-OUT TOOL VAN ABVV-METAAL

De burn-out tool werd ontwikkeld om jou als delegee breder en dieper te laten nadenken over stress en burn-out en zo argumentatie te verzamelen om stress en burn-out op de agenda van de overlegorganen te zetten en werknemers beter te beschermen. Veel succes!

- TOTSTANDKOMING VAN DE TOOL
- HANDLEIDING VAN DE TOOL
- NAAR DE TOOL
- BURN-OUTEXPERTEN IN GESPREK
- VAN ANALYSE NAAR ACTIE

Bekijk ook zeker even ons handleidingsfilmpje.

DE BURN-OUT-TOOL VAN ABVV-METAAL GEBRUIKEN ALS RISICOANALYSE EN ADVIESINSTRUMENT

De burn-out-tool van ABVV-Metaal werd ontwikkeld om onze delegees breder en dieper te laten nadenken over stress en burn-out binnen de onderneming. Zo kunnen zij argumenten verzamelen om stress, stressoren en burn-out op de agenda van het CPBW te zetten en werknemers beter te beschermen tegen de bedrijfsrisico's met betrekking op de psychosociale aspecten.

Hoe ga je ermee aan de slag? ABVV-Metaal wil samen met elke werknemer stress op het werk op de agenda van het sociaal overleg plaatsen. Want de oplossingen liggen in de bedrijven zelf. De burn-out-tool kan daarbij helpen. [Download](#) onze burn-out-tool en scan

de werkvloer met de tool op vlak van de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden, de arbeidsverhoudingen (interpersoonlijke relaties op het werk) en de arbeidsorganisatie.

[Klik hier](#) voor de interactieve pdf. Deze interactieve pdf is eenvoudig te gebruiken: je klikt op de linkjes en dan kom je op de juiste pagina(s) terecht. Je kunt hem natuurlijk ook printen en op die manier doorlezen.

STUDIEDAG JAP 2023 MET BURN-OUT-TOOL ABVV-METAAL

Er is nog werk aan de werkstress-winkel en daarom blijft ook de vormingsdienst van ABVV-Metaal inzetten op de aanpak van de psychosociale risico's die kunnen leiden tot werkstress en burn-out.

Op vrijdag 7 oktober 2022 was er een online studiedag voor de CPBW-afgevaardigden. De digitale vormingsdag bevatte een oprisingscursus over het Jaarlijks Actieplan van het CPBW. Om de nodige aandacht te geven aan de psychosociale risico's kwam de burn-out-tool van ABVV-Metaal aan bod als analyse- en adviesinstrument voor het JAP 2023. Zo kun je argumenten verzamelen om ook stress, stressoren en burn-out op de agenda van het CPBW te zetten en werknemers beter te beschermen tegen de bedrijfsrisico's met betrekking op de psychosociale aspecten.

Meer info over de online studiedag vind je [hier](#).

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

ABVV-Metaal, Rohny Champagne,
Jacob Jordaensstraat 17, 1000 Brussel

REDACTIE

Marc Lenders, Dania Paternini, Wim Careel,
Mariëlle Degeeter, Shannety Lequenne,
Adriaan Craens, Joke Hofmans

CONCEPT & LAY-OUT

The Oval Office

FOTOGRAFIE

Medialife

Een publicatie van ABVV-Metaal
oktober | 2022 ©

abvvmetaal.be

